

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ
МИНИСТРЛІГІ

СӘТБАЕВ УНИВЕРСИТЕТІ

Ақпараттық және телекоммуникациялық технологиялар институты

Кафедра «Программалық инженерия»

Кеңес Нұрила Ержанқызы

Қарым-қатынас жолы-би

ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА

дипломдық жобаға

5B060200 – «Информатика» мамандығы

Алматы 2019

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ
МИНИСТРЛІГІ

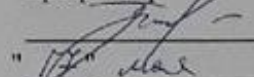
СӘТБАЕВ УНИВЕРСИТЕТІ

Ақпараттық және телекоммуникациялық технологиялар институты

Кафедра «Программалық инженерия»

ҚОРҒАУҒА ЖІБЕРІЛДІ

ПИ кафедра меңгерушісі
техника ғылымдарының
кандидаты, ассистент-
профессор

 Р. Юнусов
"17" маусым 2019 ж.

ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА

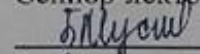
дипломдық жобаға

Тақырыбы: "Қарым-қатынас жолы-би"
5B060200 – «Информатика» мамандығы

Орындаған

Кенес Н.Е.

Ғылыми жетекші
Сениор-лектор

 Б.Мұстафина
"17" маусым 2019 ж.

Алматы 2019

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ
МИНИСТРЛІГІ

СӘТБАЕВ УНИВЕРСИТЕТІ

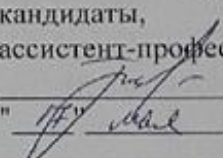
Ақпараттық және телекоммуникациялық технологиялар институты

Кафедра «Программалық инженерия»

5B060200 – «Информатика»

БЕКІТЕМІН

ПИ кафедра меңгерушісі,
техника ғылымдарының
кандидаты,
ассистент-профессор

 Р. Юнусов
" 17 " маусым 2019ж.

**Дипломдық жобаны орындауға
ТАПСЫРМА**

Білім алушыға Кеңес Нұршала Ержанқызына

Тақырыбы: Қарым-қатынас жолы-би веб-қосымшасын жасау

Университет ректоры бұйрығының № 1571-б "20" қазан 2018 ж. шешімімен
бекітілген.

Орындалған жобаның өткізу мерзімі "21" мамыр 2019 ж.

Дипломдық жобаның бастапқы мәліметтері: Ұсынылатын дипломдық
жобаның қарым-қатынас жолы-би веб қосымшасын құру барысында PHP
бағдарламалау тілі, MySQL деректер қорын қолдана отырып веб
қосымшасын құру.

Есеп – түсініктеме жазбаның талқылауға берілген сұрақтардың тізімі:

а) Негізгі бөлім;

б) Жобалау бөлімі;

в) Веб бетті құру және іске асыру;

г) А қосымшасы. Бағдарлама мәтіні;

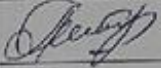
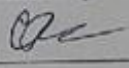
Графикалық материалдар тізімі (міндетті суреттердің нақты көрсетілуімен):
презентацияның 22 слайды ұсынылған.

Ұсынылған негізгі әдебиеттер: 16 әдебиеттер тізімінен

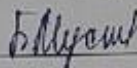
Дипломдық жобаны орындау
КЕСТЕСІ

Бөлімдердің атаулары, зерттелген мәселелердің тізімі	Ғылыми жетекшіге және кеңесшілерге ұсыну мерзімі	Ескерту
1. Кіріспе	10.01.2019	НОҚ
2. Тапсырма қойылымы және бағдарламалау ортасын таңдау	18.01.2019	НОҚ
3. Бағдарламаны жобалау бөлімі.	01.02.2019	НОҚ
4. Бағдарламаны әзірлеу	14.02.2019	НОҚ
5. Бағдарламаның мүмкіндіктерін дамыту	12.03.2019	НОҚ
6. Дипломдық жобаға түсіндірме жазба жазу	31.03.2019	НОҚ

Дипломдық жұмыс бөлімдерінің кеңесшілерінің аяқталған жұмысқа қойған қолтаңбалары

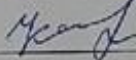
Бөлімдер атауы	Кеңес берушілер (аты-жөні, тегі, ғылыми дәрежесі, атағы)	Қолтаңба қойылған мерзімі	Қолы
Нормалық бақылаушы	Алғожаева Р.С., Сениор-лектор	16.05.2019	
Бағдарламалық бөлім	Сман Н.О Ассистент	16.05.2019	

Ғылыми жетекші

Мұстафина Б.М

Тапсырманы орындауға қабылдап алған студент

Кенес Н.Е.

Күні

«17» маусым 2019 ж.

АҢДАТПА

Дипломдық жоба би туралы болып табылады. Дипломдық жобаның мақсаты веб қосымшасы арқылы би саласындағы тұлғалардың осы бағдарлама арқылы бір-бірімен жаңалықтарымен бөлісуді, хат алмасу, би туралы ақпарат алмасуды қамтамасыз етеді.

Бұл дипломдық жоба 3 негізгі бөлімнен тұрады.

-Негізгі бөлім;

-Жобалау бөлімі;

-Веб бетті құру және іске асыру;

Қосымшаның негізгі ерекшелігі қазақша нұсқасының ұсынылуы және көп функционалды болуы.

Негізгі бөлімінде веб қосымшаға, қолдану салалары және басқа да технологиялар туралы көрсетілген.

Қосымшаны жобалау бөлімінде веб қосымшада қолданылған орталар және бағдарламалау тілдерімен жұмыс істеу негіздері қарастырылған. Жоба бірнеше технологиялар арқылы құрастырылған. PHP бағдарламалау тілі, MySQL деректер қорын басқару жүйесі, Java-объектілі бағытталған бағдарламалау тілі арқылы құрастырылып, ақпаратпен алмасу қолданылады. Веб қосымшаның UML диаграммалары қарастырылған.

Веб бетті құру және оны іске асыру туралы мәліметтер қарастырылған. Қосымшаның интерфейстері мен түсіндірмелері жазылған.

АННОТАЦИЯ

Дипломным проектом является танец. Цель дипломного проекта посредством веб-приложения обеспечивает обмен новостями, переписка, обмен информацией о танцах с помощью этой программы.

Этот дипломный проект состоит из 3 основных разделов.

- Основная часть;
- Проектный отдел;
- Создание и реализация веб-страницы;

Основной особенностью приложения является предоставление казахской версии и многофункциональность.

В основной части представлены веб-приложение, области применения и другие технологии.

В разделе проектирования приложений предусмотрены основы работы с областями, используемыми в веб-приложении, и языками программирования. Проект разработан по нескольким технологиям. Язык программирования PHP, система управления базами данных MySQL, Java-язык программирования, направленных на объектілі составляет путем обмена информацией. Предусмотрены диаграммы UML Веб-приложения.

Рассмотрены сведения о создании Веб-страницы и ее реализации. В приложении прописаны интерфейсы и пояснения.

ANNOTATION

The graduation project is dance. The purpose of the diploma project through the web application provides news exchange, correspondence, exchange of information about dancing with the help of this program.

This graduation project consists of 3 main sections.

- Main part;
- Design department;
- Web page creation and implementation;

The main feature of the application is the provision of the Kazakh version and versatility.

The main part presents the web application, applications and other technologies.

The application design section provides the basics of working with the areas used in the web application and programming languages. The project was developed using several technologies. The PHP programming language, database management system MySQL, Java is a programming language aimed at objects is made through the exchange of information. Web application UML diagrams are provided.

The information about creating a Web page and its implementation is considered. The Annex stipulates the interfaces and explanations.

МАЗМҰНЫ

	КІРІСПЕ	8
1	Негізгі бөлім	9
1.1	Web-технологиялары	9
1.2	Интерактивті Web-технологиялары	11
1.3	World wide web	11
1.4	PHP бағдарламалау тілі	13
2	Жобалау бөлімі	16
2.1	MySQL мәліметтер базасы	16
2.2	HTML тілі туралы түсінік	18
2.3	JQuery кітапханасы	19
2.4	CSS стильдері	21
2.5	Bootstrap кітапханасы	22
2.6	Javascript программалау тілі	23
2.7	Унифицирленген моделдеу тілі	24
2.8	Тізбектер диаграммасы	24
2.9	Класстар диаграммасы	25
2.10	Күй диаграммасы	26
2.11	Прецеденттер диаграммасын құру	26
3	Веб бетті құру және іске асыру	27
3.1	PhpStorm бағдарламалық қамтамасы	27
3.2	Қолданушының веб беті	27
	ҚОРЫТЫНДЫ	
	ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ	
	А қосымшасы	36
	Спецификация	

КІРІСПЕ

Бұл дипломдық жобаның мақсаты би саласына байланысты жан-жақты қалалардағы адамдармен би тақырыбында ақпараттар ала алады. Жобаның негізгі мақсаты PHP бағдарламалау тілін пайдалана отырып, Веб-программа құру.

Веб-программа жоғарғы технологияларға сай болуы қажет, тартымды дизайнға, көп функционалды, кез-келген веб-қолданушыға ыңғайлы болуы керек. Веб-программа қазіргі заманауи PHP бағдарламалау тілінде жазылған. Сондықтан осы тіл таңдалды.

Бағдарламаға қолданылатын технологиялар:

- PHP бағдарламалау тілі;
- MySQL деректер қоры;
- CSS;
- HTML тілі;
- OpenServer;
- Bootstrap веб-сайттың беткі көрінісін өңдеуге арналған.

Дипломдық жобаның орындалуы керек міндеттер: сайты құру, ұйымдастыру және басқару, соның ішінде қажетті мәзірлерді тапдап қарауға кез-келген жерден, қолжетімді болу қажет.

Берілген дипломдық жұмыс кіріспеден, 3 бөлімнен, қорытынды, қолданылған әдебиеттер тізімінен және қосымшалардан тұрады.

1 Негізгі бөлім

1.1 Web технологиялары

Web технологияның мәні – бұл ең заманауи, қажетті технологиясы екенін анықтайды. Web-технологияларының қызығушылығы қолданушылар мен дербес компьютерлер арасында жүретін ақпараттарды тасымалдау құралы есебінде көбінесе әмбебап құралы болатын интерфейсті анықтайды. Дүниедегі ең ауқымды Internet – болып табылады. Internet сөзі байланысқан желілер сөзінен шыққан. Техникалық көзқараста – бұл ірі немесе кіші желілермен бірлесуі. Кең мағына да бір-бірімен мәлемет алмасатын компьютерлер арасындағы кеңістік.

Ғаламтор – бұл өзіне ғана жетістікті толығымен жинаған тәуелсіз мәлеметтер қоры технологиялардың бірі. Көптеген қолданушылар ақпараттық технологияларды дамытудың ең негізгі жұмыстары болып табылады. Ғаламтордың басты мақсаты бұл – жоғарғы сапалы байланысты құру болып саналады.

Ғаламторға қосылған құрылғылар сол ғаламторлардың бір бөлігі болып саналады. Дербес компьютер, сервер, клиенттер ғаламторға қосылған кезде компьютерлерін типтерге бөліп отырады. Дербес компьютерлерді сервер деп атаған жөн, себебі сервисті қолданушылар – клиент болып табылады. Үйде орналасқан клиенттік дербес компьютерлер кез-келген уақытта ғаламторға кіруге мүмкіндігі болмауы мүмкін, сондықтан да байланысқа тек қажетті уақытында ғана байланысқа түседі. Компьютер-сервер ақпараттарды жіберудің жоғары жылдамдығы бар арналардан өтетін ғаламторлармен байланысқан, осыған байланысты оларға сұраныс арқылы байланыстыруға болады.

Сервердің басты мақсаты – белгілі бір сервистерге белгілі клиенттер өзінің сұраныстарын жібермеген жағдайда, оған қоса күту жағдайындағы күйі болады. Серверлер құрылғыларда сұраныстардың көптігінен олардың жұмыстарын баяулатып, оған белгілі бір реттелген сұраныстарқа арналған қызмет көрсетуді баяулатады.

Серверге сұраныстар кез-келген белгілі бір бекітілген протоколдар шегінде болады. Бұл дегеніміз желі дербес компьютерлер араларындағы байланыстарды өзара қамтамасыз ететін стандарттар жиыны болып табылады. Клиент–бағдарлама белгілі бір сұраныстар құрып, оны бекітілген желі арқылы белгіленген мекен-жайға жібереді. Дербес компьютерлерде бірнеше серверлік бағдарламалар кез-келген жерде орналасады. Бүкіл әлемдік желімен байланыста, ол айырмашылық белгіленген уақыттарда ғана жауаптың тоқталуына сәйкестендіреді.

Серверлік қосымшалар әрқашан сұраныстарды орындауға және бекітуге дайын болулары қажет, сондықтан сервердегі бағдарламалар өзінің

жұмыс жасайтын компьютерлеріне сенімді және жұмыс өнімділіктеріне қарай шарт қояды.

Бүкіл ғаламшардың ғаламторының іргетасын – HTML (Hyper Text Markup Language) гипермәтіндік тілі болып табылады. Ол веб-беттің белгілеу қызметін атқарады. Веб-беттегі мазмұндардың бейнесі үшін (CSS) стильдері каскадты кестелер үшін жасалған. Веб-беттерге (жылжымалы мәзірлер, анимациялар) енгізу үшін және ғаламторларда веб-беттерге қимыл енгізу үшін скрипттік тіл JavaScript бағдарламалау тілі қолданылады. HTML, CSS, JavaScript тілдерінде қандай сайттар болса да, қиындығына қарамастан жасауға болады.

TCP/IP – Интернет байланысына қосылған дербес компьютер арасындағы мәлімет алмасуды қамтамасыздандыратын ақпараттар немесе оларды құру хаттамасы. IP (Internet Protocol) – желілерді біріктіру хаттамасы болып табылады. IP негізгі міндеттері: желілерді біріктіру, маршрутизатор, қосымша аралық желілер аралығын табу. IP пакетінің версия нөмері IP4, IP6

TCP (Transmission Control Protocol) – бұл транспорттық деңгейдің мәліметтерді жөнелтудің ең кеңінен таралған түрі. IP хаттамасы мен салыстырған да мәліметтерді жоғалтпай жеткізеді. Интернет байланысын пайдаланып, үйден шықпай-ақ, көптеген қалалардағы мұрағаттарды, кітапханаларды, мәдени жетістіктер мен танысып, оларға қолданушы ретінде өз пайданыңды қоссаңыз болады. Ғаламтор – TCP/IP хаттамаларына негізделіп желі арасындағы байланысу технологиясы болып табылады.

Провайдер және олардың байланыстарын, барлығы интернет-провайдердің ұсынған қызметтерін қолданады, ISP (Internet Service Provider – бұл өзіндік байланыстары бар ұйым болып саналады, оған қолданушылардың бірнешесі қосыла алады. Провайдердің желісі ғалам шардың кез-келген жері мен жүйелі түрде байланысуын қамтамасыз етеді. ISP-провайдері – бұл белгілі бір аймақта өзіндік орналасқан нүктесі (POP - Point of Presence) бар компаниясы, Алып провайдердің әр түрлі қалаларда өзінің орналасу нүктесі мен көптеген қолданушылар болады. Провайдер өзінде орналасқан серверінде қолданушыға көптеген қызмет түрін көрсетеді: электрондық пошта (e-mail), байланыс желі жаңалықтары (Usenet). Провайдер байланыс желілері көптеген қолданушыларға қызмет көрсететіндіктен, оларды жоғары жылдамдықта байланыс желісі болуы, соған қоса жоғары жылдамдықты қамтамасыз ету қажет. Алып коммуникациялық компаниялардың өздерінің жылдам каналдары болады.

Ғаламтор да ірі интернет-провайдерлер орналасады, олардың магистраль ді байланыс желілері NAP арқылы кез-келген қалаларда жасалынады, NAP-тың түрлі байланыс желілері арқылы таратылып отырады. Үлкен және кіші байланыс желілердің бірігуі негізгі шарт түрде келісім болып табылады. Кез-келген клиенттердің белгілі ISP-пен өзінің дербес компьютерлерін, болмаса жергілікті байланыс желісін провайдер желісі арқылы қосуғы келісім шарты бар.

Провайдер – байланыс желілерінің иерархиясы. Ел аралық, ұлттық және қалалық болып бөлінетін көптеген провайдерлер болады. Аймақтық (екіншілік) және ұлттық (біріншілік) үлкен жылдамдық канал арқылы байланысады. Мысалы, АҚШ мемлекетінде T1 стандарты ақпаратты беру жылдамдығы 1,544 Мбит/с болса, ал арна жылдамдығы 44,74 Мбит/с болады.

1.2 Интерактивті web технологиялары

Қазіргі кезде веб-құжаттары HTML тілі немесе программалау түрлерін пайдаланбай-ақ жылдам өзгертетін технология бар. Соның құрамына кіретін CMS (Content Management System) кеңейтілген түрі пайдаланылады. Электрондық оқулықтың қалағанынша ұлғайтып жаңа менфлер, навигация, веб-сайтты ақпапараттарды және т.б толықтырып отырады.

CMS – студияның артықшылығы:

- бағдарламалау тілін білместен сайт жасап оларды басқара алады. Клиент-сервер технологиясында жұмыс жасап интерактивті түрде мәліметтерді білімдер базасы жайлы ақпараттар болады.

- электрондық сайт құжаттары бірнеше тұтынушылар қатар түзетуі мүмкін.

- CMS студиясының жүйесін орнату бағалары арзан.

- сайттарды және бөліктерін жеке-жеке жасай алады, кейіннен серверге қосу қиын емес.

- жаңадан шыққан интерактивті Smart Web технологиясы қолданыста.

Web-серверде ақпарат алатын Web-браузерлер мен жұмыс істейтін клиент болып табылады. Web-серверлер қосылуға қолайлы, статикалық мәліметтерді қолдайды. Серверде құжаттарды, бағдарламаларда және олардың мәліметтері сақталып тұрады. Мысалы, Web-торапқа қатынау үшін Netscape қолданады, сол уақытта Netscape-ке ақпараттарды ұсынып отырады. Netscape ақпараттарды қабылдап және оларды экранға файл кодтарын тікелей жеткізеді.

Интернетте мәліметтер қорын жариялап – Веб жүйесінде мәліметтер қорына ақпарат беріп тұрады. Интернетте мәліметтерді ақпараттары Веб-бетте орналасады, HTML, DHTML, XML-тілдерінде қолданылады. Веб-бетке келесі аудио, видео, графикалық кескіндер барлығы кіреді. Веб-беттер серверде сақталынады. URL адресі арқылы универсалды көрсеткіштерін қолданады. Хаттамалар типін анықтайды. Веб-порт нөмері, файлға локальді қосымша HTTP – гипертексті, мәліметтер беру хаттамаларының көмегімен, Веб жүйеге қосылады. Шын мәнісінде интернет – бұл бір ғана компьютерлік желі емес, бір-бірімен қосылған он мыңдаған жергілікті және ғаламдық желілер. Сондықтан аталмыш жоғары тиімділікті мәліметтік орта негізінен

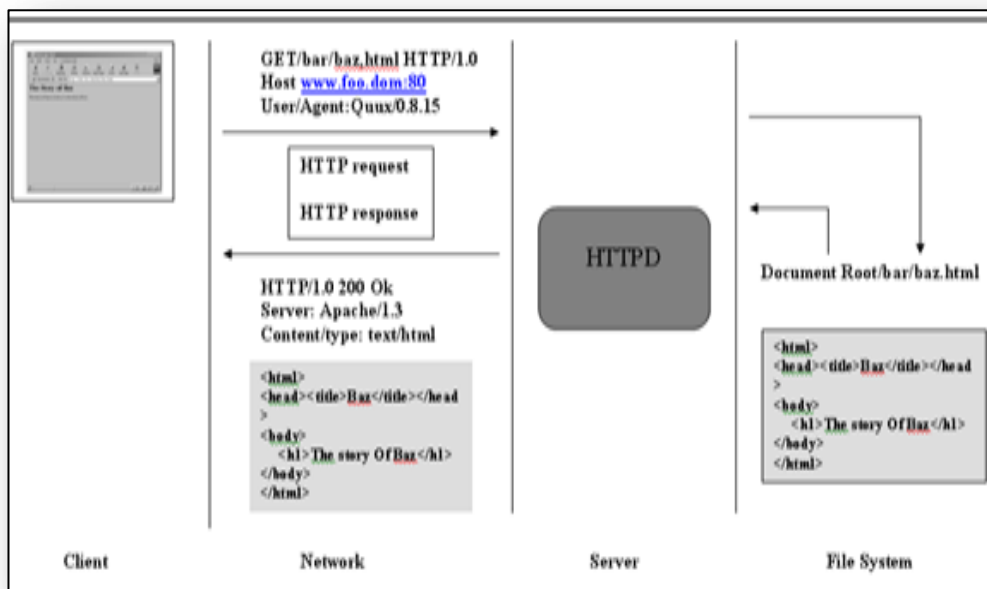
халықаралық желіге бағытталған және іскерлік қарым-қатынас үшін белсенді мәліметтік орта болып табылады.

1.3 World wide web

Интернет серверлерден алынатын құжаттарды гипермәтіндік пішін деп аталады. World wide web – аудармасы Бүкіл дүние жүзілік өрмек деген мағынаны білдіреді. World wide web (WWW) – ең көп тараған интернет қызметі. WWW-дың құжаттары web серверінде сақталады.

World wide web-гі жеке құжаттарды веб-бет деп атайды. Ол әртүрлі объектілер жиынынан тұратын құжаты. Оның ішінде графикалық бейне, мәтін, мультимедиялық объектілер де болады. Веб-бетті қарауға арналған программа браузер болып табылады. Web-құжаттары деп HTML тегтерімен жазылған мәтіндік құжат. HTML тегтерімен жүзеге асыратын Web-беттерінің ең маңызды бөлімі – гипермәтіндік сілтеме деп аталады. Мәтін бөліміне немесе суретке тышқанның сол жақ батырмасын басу арқылы, көрсетілген жаңа құжаттарға сұраныстар жібере аламыз. Әлемдік масштабтарда әр файлдың адресін URL- мен анықтайды. URL – адресі 3 бөлікке бөлінеді.

- Қолданбалы хаттаманың атын көрсету. Мысалы,
- http:
- Сервердің домендік белгісін көрсету. Мысалы,
- http:www.kaznitu.kz
- Файлға баратын жолды көрсету.
- Клиенттік қызметі. Клиенттік жері Web-браузерлер қолданылатын бағдарламалар JavaScript, CSS, HTML молулдерін атап айтсақ болады.
- Жүйесі. Әртүрлі элементтермен байланысқа түседі. Web-дизайн өте көп қызмет жиынтығынан тұрады.
- Web қолданысы. Web-беттің жиынтығы, бір немесе бірнеше компоненттерден тұрады. Web қолданысы арқылы құрылған ақпараттық жүйе интернеттің барлық жағдайларда жасалынады.
- HTTP серверінің рөлі. Web сервер браузерлерден сұраныс алып, HTTP байланысы арқылы жауабын жіберіп отырады. 1.2 - суретте HTTP байланысы көрсетілген.

1.3 - сурет – Web сервер рөлі

Бізге бір қарасақ оңай сияқты, бірақ көптеген сұраныс анық болмайды.

1.4 PHP бағдарламалау тілі

PHP ("PHP: гипермәтіндік пропроцессор") – бұл веб-серверлерде HTML беттерін құру және деректер қорымен жұмыс істеу үшін бағдарламалау тілі. PHP – бұл веб-бағдарламалау үшін кеңінен қолданылатын сценарий тілі. Айырмашылығы клиенттік JavaScript, PHP-бұл орындау, кодтарды серверінде. Серверде орналасқан сценарий болса, клиент бастапқы кодты және осы жұмыстың нәтижелерін алады. Сонымен қатар, сіздің веб-серверіңіз HTML файлдарын Php сияқты өңдеуге қабілетті болады.

Php ең қуатты ерекшеліктерінің бірі–бастаушы үшін өте қарапайым және бағдарламашылар үшін көптеген жетілдірілген мүмкіндіктерді ұсынады. Ұзақ мерзімді Php шешімдер туралы алаңдамаңыз. Php іздейді серверлік сценарийлер, бірақ PHP көп жасауға болады. PHP Windows NT және Unix көптеген нұсқаларына ие. Сіз сондай-ақ оны Apache модулі ретінде жібере аласыз. PHP жылдам іске қосылады, егер ол Apache модулі ретінде ұсынылады. Нәтижесінде ешқандай қосымша шығындар болмайды.

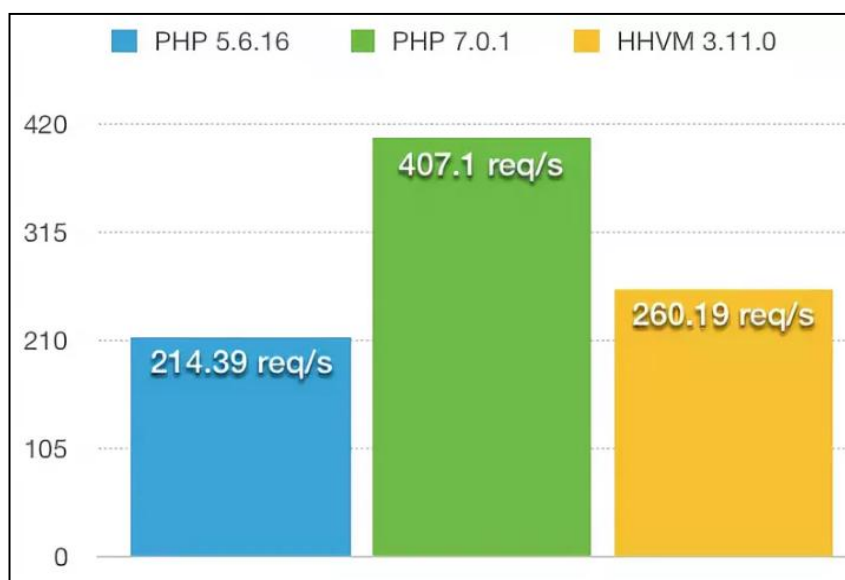
Серверде сақтауды азайту үшін mod_perl орнатудың қажеті жоқ. Құжаттардағы әр түрлі операциялардан басқа, http тақырыптары PHP арқылы HTTP теңшеуге, аутентификацияны басқаруға және пайдаланушыларды басқа бетке ауыстыруға болады.

PHP деректер базасына қол жеткізу үшін қосымша мүмкіндіктерді ашады. Web-беттерді қойып береді PHP операторлары. Сіз PHP-код блогымен аяқтайсыз.

Барлық осы тегтер PHP коды ретінде түсіндіріледі. PHP синтаксисі Perl синтаксисіне ұқсас. Оларды пайдаланбай жариялаудың қажеті жоқ. Массивтер мен көру оңай жүзеге асырылады. PHP веб-сайтында Microsoft IIS және Netscape Enterprise Server макеттерінің реті бар. Егер PHP орнату бағдарламасының көшірмесі болмаса, оны ресми веб-сайттан алуға болады. PHP бағдарламасында жазылған қолданбалар HTML файлында сақталады. Бұл қазіргі уақытта тиімді әдіс емес.

PHP CGI интерфейсін, тіл аудармашысын және деректер базасын пайдалана отырып, WWW–сервердің әр түрлі нысандарына қол жеткізуге мүмкіндік беретін функциялар жиынтығын қамтитын бағдарламалық жасақтаманы әзірлеушілерге арналған веб-қосымшаларды жылдам жасауға мүмкіндігі бар. Интернеттегі қосымшалар мен жартылай функциялық Ақпараттық жүйелерді дамытуды қоса алғанда, PHP деректер базасына сілтеме, Бұл веб-қосымшаларды әзірлеу үшін ыңғайлы және танымал құрал. PHP тілінің негізгі құрылымына қосымша (Perl сияқты), класс кітапханасы стандарттаудың стандартты жиынтығын және өндірушінің кең мүмкіндіктерін қамтамасыз ететін C бағдарламалау тіліне ұқсас.

Барлық хостинг қызметтері PHP4 немесе PHP5 нұсқаларында қолдау көрсетеді. PHP5.6 PHP 7.0 3.5 суретінде жылдамдықты салыстыру. Ол SSI модуліне (Server Side Include) ұқсас time-түрін өңдеу үшін Веб-серверде жеке модуль ретінде (серверді талдау құжаты) орнатылады. PHP ұсынады HTML құжат, осындай команда PHP, клиенттік JavaScript (ұқсас технологиялар MS IIS ASP, бірақ белгілі емес, кім енгізгені белгісіз, бұл технологияны).

1.4-сурет - PHP 5.6 мен PHP 7.0 тілдерінің салыстырмалы көрсеткіші

PHP технологиясын пайдаланатын веб-бағдарламалардың арқасында басқа тілдерде қосымшалар жасау әлдеқайда оңай (мысалы, C немесе Perl-Apache Mod_Perl жүйесін есепке алмағанда).

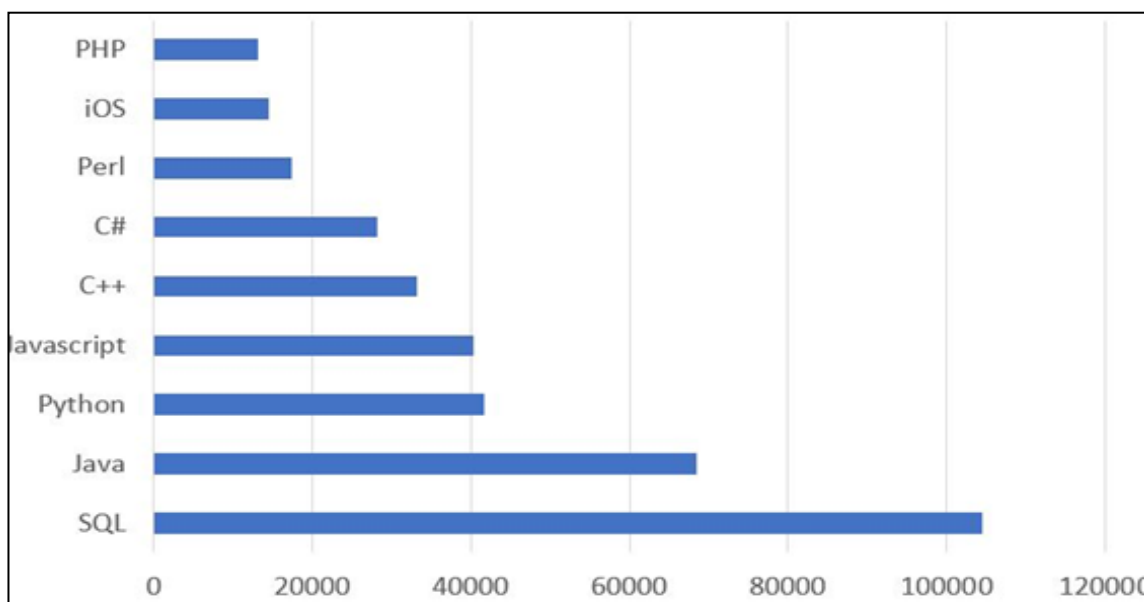
Қазіргі уақытта мыңдаған PHP-ді мыңдаған адамдарды пайдаланады. 20 миллион веб-сайттар PHP-мен жұмыс істейді, бұл бес интернет Домен. Apache әлемдегі ең кең таралған, ыңғайлы және қауіпсіз серверлердің бірі болып табылады. Негізгі бәсекелестердің бірі-IIS (Internet Information Server). PHP және IIS ынтымақтастығы жеткіліксіз. Қазіргі уақытта, осыған байланысты желіні жаңғырту бойынша жұмыстар жүргізілуде. Пакеттік пакеттер таратылды.

PHP-дің негізгі басты мақсаты – берілген тапсырманы тез орындап шығу үшін, программисттерге қажетті құралдарды беру. PHP-дің басты шарттары:

- дәстүрлілігі;
- тиімділігі;
- қауіпсіздігі;
- ыңғайлылығымен.

Apache Microsoft, IIS Netscape Enterprise Server – PHP сияқты серверлерде жұмыс істейді. Серверлер әртүрлі платформаларда жұмыс істемегендіктен, PHP Unix, Free BSD және Windows 96/98 / NT сияқты платформалардан толығымен тәуелсіз. ПТР құралдары бағдарламашыларға Enterprise Java Beans немесе Win32 COM сияқты ішкі компоненттермен жұмыс істеуге мүмкіндік береді.

Жаңа мүмкіндіктер арқасында PHP ең озық технологиялар арасында ерекше орын алады және жобаларды қажетті шектеулерге дейін кеңейтеді. 2017 жылы PHP -ге әлемдік сұраныста.

1.5-сурет – PHP-дің жылдамдығының әлемдік сұранысы

2 Жобалау бөлімі

2.1 MySQL мәліметтер базасы

MySQL – ең кең таралған заманауи деректер қорының бірі. MySQL өте тиімді және жоғары жылдамдықпен жұмыс істейді. Деректер қатынаудың реляциялық жолы жазбалар тобына негізделген. Құрылымдық сұрау салудағы тіл құрылымдық сұрау салу тілінде операцияларды орындау үшін пайдаланылады. Delphi қосымшаларында пайдаланғанда Query немесе StoredProc компоненттері деректер жиынтығы ретінде SQL сұраныстарын қамтамасыз ету үшін қолданылады. SQL құралдарын жергілікті және қашықтағы деректер базасымен әрекет ету үшін пайдалануға болады.

Мәліметтер базасындағы әрекетте мәліметтер базасын басқару жүйесінің (МББЖ) көмегімен өтеді, ол сұранысты шифрлауды және мәліметтер базасындағы ақпараттармен операция жасайды. Сол себепті МББЖ-не сұранысы және Web – қосымшасынан МББЖ-мен қатынасу туралы айтқан дұрыс болар еді.

Мәліметтер базасының келесі түрлері бар:

- иерархиялық мәліметтер базасы ақпараттың сақталуы ескі құрылымына негізделген. Бұл компьютердің файлдық жүйесін еске түсіреді;

- реляциялы мәліметтер базасындағы мәліметтер кестеде жиналады, ол жолдан және бағаннан тұрады. Осындай мәліметтер базасына сұраныстар кестені қайтарады және ол келесі сұраныста қатыса алады. Бір кестедегі мәліметтер ереже тәрізді басқа кестелердің мәліметтерімен байланысты. Осыдан «реляция» атауы шықты;

Программалаудың процедуралық тілінен айырмашылығы, мұнда есептеулерді басқару бойынша нұсқаулар (цикл, тармақ, басқа операторға өту) және енгізу-шығару құралдары жоқ.

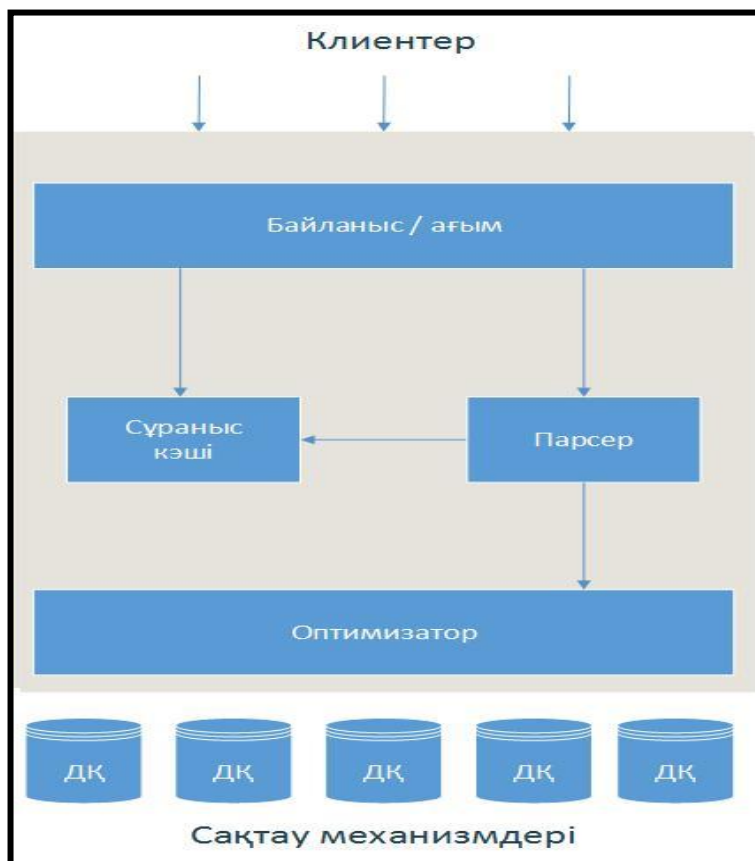
Microsoft Access, Visual FoxPro немесе Paradox сияқты ДББЖ Query By Example (QBE) сияқты SQL сұрауымен байланысты әрекеттерді орындайды. Сұраныс пайдаланушы үшін визуализация құралдарын білдіреді.

Ол SQL бағдарламалау тілінің толық функционалдығын қамтымағанымен, ол деректерге қол жеткізуге арналған және оны бағдарламалық жасақтаманы әзірлеушіге қосады.

PhpMyAdmin – PHP жазылған ашық бастапқы коды бар веб-бағдарлама және MySQL ДББЖ басқару үшін веб-интерфейс. PHPMyAdmin браузер арқылы MySQL серверін басқаруға мүмкіндік береді және тек SQL пәрмендерін орындауға және кестелеріңіздің және дерекқорлардың мазмұнын қарауға мүмкіндік береді. Бағдарлама веб-әзірлеушілер арасында өте танымал, себебі MySQL SQL командаларынан тікелей ДББЖ пайдаланбай жаңа интерфейсін ұсынуға мүмкіндік береді. Қолданба жалпы GNU лицензиясы бойынша таратылады, сондықтан басқа әзірлеушілердің көпшілігі оны қолдайды, мысалы, XAMPP, Denwer, AppServ, Open Server.

MySQL -дің мүмкіндіктері:

- бір уақытта тапсырылған деректер қорымен жұмыс жасауға мүмкіндік;
- MySQL командаларының орындалуы деректер қорымен серверлердің ішіндегі ең жылдамының бірі;
- қауіпсіздігі қарапайым және ең мықты қалыптасқан жүйе;
- кез-келген қиын сұраныстарды құра алады.

2.2-сурет – MySQL архитектурасы

Деректер қорын жасау үшін кестелерді жасап, әр түрлі мәліметтерді енгізу қажет. Мұнда сіз кез келген ақпаратты ала аласыз.

- кестелерді жасау;
- кестеден деректерді түрлі тәсілдермен алу;

MySQL – әр түрлі есептеуіш деректер базасын қолданатын, сондай-ақ клиенттің әртүрлі бағдарламалары мен кітапханаларының кең спектрін, әкімшілік ортаны және бағдарламалау интерфейсін пайдаланатын көп мәнді SQL серверлерінен тұратын серверлік жүйе. Әмбебап әзірлеушілер әзірлеген MySQL бағдарламалық қамтамасыз ету көп.

Open Server Panel – бұл веб әзірлеушілер үшін арнайы әзірленген ұсыныстар мен ұсыныстар негізінде құрылған портативті серверлік платформа және бағдарламалық орта.

Бағдарламалық кешен серверлік бағдарламалық қамтамасыз етудің бай жиынтығы, ыңғайлы, көпфункционалды, жақсы ойластырылған интерфейс және компоненттерді басқару және баптау үшін қуатты функциялары бар. Платформа веб-жобаларды әзірлеу, өңдеу және тестілеу үшін, сондай-ақ жергілікті желілерде веб-сервистерді ұсыну үшін кеңінен қолданылады.

Кешен құрамына кіретін бағдарламалық қамтамасыз ету бір-бірімен жұмыс істеу үшін арнайы әзірленген жоқ болса да, бұл пакет Windows пайдаланушылары арасында өте танымал болды, ең алдымен, Linux серверлерінің бағдарламалық қамтамасыз ету тегін пакетімен.

Басқару ыңғайлылығы мен ыңғайлылығы сізді бей-жай қалдырмайды, Open Server өзін әрбір веб-шеберге арналған бірінші класты және сенімді құрал ретінде көрсеткенде. Жобаның идеясы Open Server тәуелді емес, жұмыс орны. Әдетте, типтік әзірлеуші операциялық жүйе мен бағдарламалық қамтамасыз ету орнатылған нақты компьютерде, тіпті үйде немесе компьютер орналасқан кеңседе. Ашық сервер сізді және сіздің бағдарламаңызды шын мәнінде еркін және тәуелсіз әзірлеуші жасайтын қолайсыздықтардан босатуға арналған. Мысалы, бағдарламаларға ауысып, сіз платформаның серверлік бөлігін ғана қамтитын Mini нұсқасын қауіпсіз пайдалана аласыз.

Компоненттер мен құралдар

Әр түрлі ортадағы open Server сценарийлерді теңшеу үшін екі түрлі HTTP серверін, PHP және ДББЖ модульдерінің түрлі нұсқаларын және олардың арасында жылдам ауысуды ұсынады.

– HTTP модульдері: Apache 2.2.21 және Nginx 1.0.11;

– Ең жақсы құралдар: HeidiSQL, Adminer, PHPMyAdmin, PHPPgAdmin, PgAdmin.

– Пакетте келесі жақсы өнімдер бар: Perl, FTP сервері, Sendmail, Memcached Server!

– Open Server-Nginx білетін жалғыз жоба! Root және PHP (жойылған) арқылы жасалған Nxaccess файлдары true FastCGI режимінде жазу ережелерін қосу.

Барлық компоненттер ресми репозитарийлерден жойылады және әрбір жаңарту бумасымен жаңартылады.

2.2 HTML тілі туралы түсінік

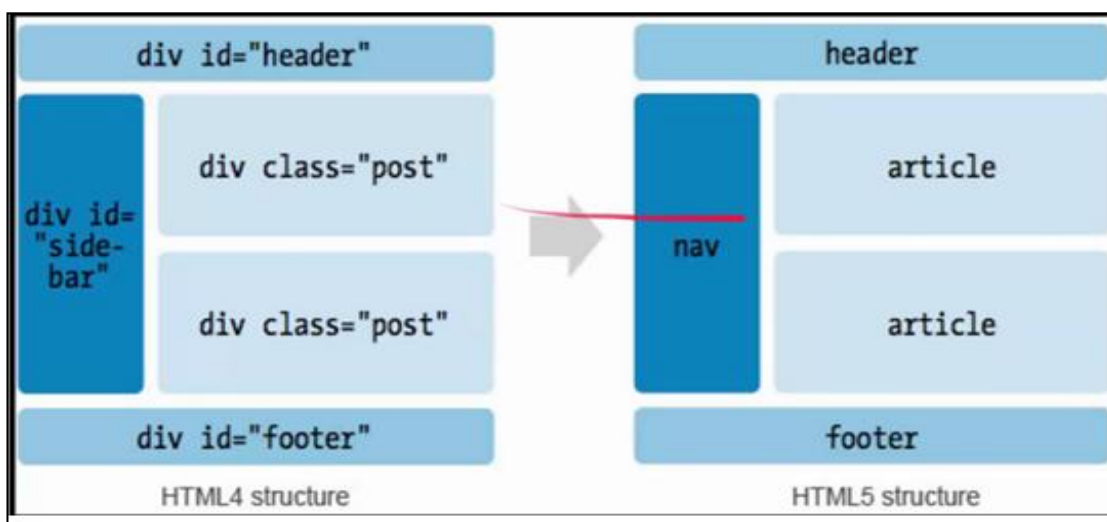
HTML құжаттың мәтіні және коды бар. HTML сілтемелерін, мультимедиалық нысандарды енгізу, құжаттарды пішімдеу үшін дескрипторлардың арнайы кодтары қолданылады. HTML тілі web-беттері үшін қолданылады. HTML құжаттарда арнайы тегтердің көмегімен жасалынады. Қазіргі кезде ең атақты web-браузерлер: Opera, Safari, Google Chrome.

HTML4 1997 жылы W3C ставкасы болды. Көптеген адамдар әлі де HTML4 негізгі функциялары бойынша қатаң ұсыныстарды ұстанса да, ол басқа іске асырулармен қалай ынтымақтастық құру туралы жеткілікті ақпарат бермейді, және ең бастысы HTML мазмұнының айтарлықтай көлемі туралы. Бұл сондай-ақ HTML XHTML1 және DOM Level 2 деңгейіне қатысты. HTML5 бұл құжаттарды ауыстырады.

HTML5 интернетте жарияланған HTML4 және XHTML1 құжаттары сияқты HTML4-де SGML айқын функцияларымен сыйыспайтын HTML синтаксисін қолданады, бірақ тарату материалдары мен қысқартылған белгілері бар. HTML синтаксисін қолданатын құжаттар әрдайым мәтіндік / html мультимедиа түріне ие.

HTML 5 HTML 4 элементтеріне бірнеше жаңа атрибуттарды енгізеді:

- area элементінің жаңа еренсілтемесі бар, ол еренсілтемеден кейін URI ring тізімін анықтайды. Жұмыс принципі әлі анық емес.
- element элементі hreflang және rel атрибуттары бар
- Li үшін мән төл сипаты және ol элементінің бастапқы төл сипаты енді жарамсыз

2.3-сурет – HTML 4 пен HTML 5 тілінің айырмашылығы

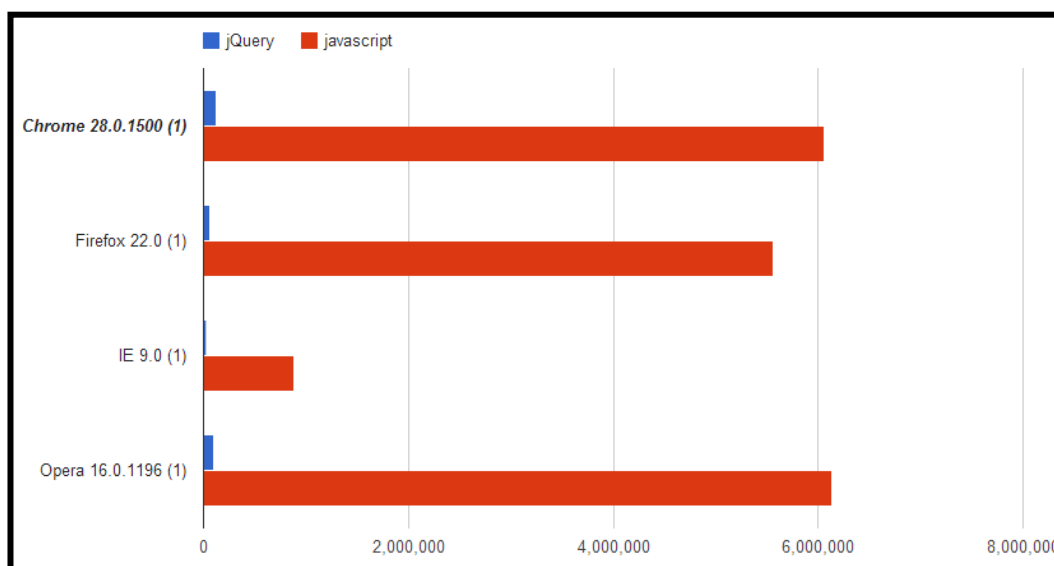
HTML (Hyper Text Markup Language) "гипертекст тілі"–деп аударылады. Бұл тіл-веб-беттерді жасау кезінде негізгі бағдарламалау тілі және белгілі бір командалардың көмегімен әр түрлі беттер элементтері (мәтін, графика, кестелер және т.б.)орналастыру үшін.

2.3 JQuery кітапханасы

Jquery – бұл javascript кодының генерациясын тездететін және жеңілдететін javascript кітапханасы. Жақында бұл кітапхана сценарийлерді

тез әзірлеуге мүмкіндік берді. Қазіргі уақытта таза javascript соншалықты ілгері: көптеген жобалар үшін jQuery қажетсіз қалады. Мысалы: jQuery жоқ қалай.

jQuery анимациясы оқиға өңдеушілерін жасауға мүмкіндік береді, DOM элементтерді таңдауды жеңілдетеді және AJAX сұрауларын жасайды. jQuery кітапханасы html элементтерін басқарады, олардың мінез-құлқын басқарады және Веб-беттің құрылымын өзгерту үшін DOM қолданады. Сонымен қатар, HTML және CSS бастапқы файлдары өзгертілмейді, өзгертулер тек пайдаланушы үшін бетті көрсету үшін енгізіледі. JavaScript тілі мен jQuery кітапханасының айырмашылығы 2.4-суретте көрсетілген.

2.4-сурет – JavaScript тілі мен jQuery кітапханасының айырмашылығы

JavaScript анимацияланған суреттер векторлық графикте жасалуы мүмкін. JavaScript компиляторлары JavaScript браузерлерімен графикалық анимация мүмкіндіктерін біріктіреді және анимациямен жұмыс істейтін құралдар кітапханаларына қараңыз. Олардың бірі-JavaScript белсендіру үшін GX және jQuery кітапханалары. jQuery-бұл жаңа веб-қосымшалардың технологиясы, ол jQuery көмегімен әсер және анимация веб-беттерді біріктіретін күрделі интерфейс жасайды.

jQuery – дің міндеті JavaScript – мен бірдей функциялар мен методтың өте бай жиынтығы. Негізгі өзгешелігі қолданысқа оңай болған, бүгінгі ең танымал JavaScript library – JavaScript жиынтығы ретінде жоғары қолданысқа ие болған клиент – жақтың скрипт тілі болып табылады.

Ең алғаш jQuery - ді 2006 жылы қаңтар айында, Нью-Йорк қаласында болған BarCamp – тың бірінде John Resig деген адам таныстырған.Бүгінде ең көп адамдар қолданатын 10, 000 веб сайттың 55%-дан астамы jQuery – ді қолданады. JavaScript құжаттамалар ішіндегілермен бірге өзара әрекет етуге мүмкіндік береді. Объект Document және оның ішіндегі болатын объектілер бағдарламаларға HTML құжаттамалары бөліктерін оқуға және олармен

әрекет етуге мүмкіндік береді. Құжаттама мазмұнымен өзара әрекеттесудің кең ауқымы қазіргі уақытта нысанмен және оның ықтимал объектілерімен, соның ішінде Button, Checkbo, Password, Select, Submit, Text және Textarea өзара әрекеттесуге мүмкіндік береді.

2.4 CSS стильдері

Стильдердің каскадтық кестелері (CSS) – HTML сияқты белгілеу тілінде жазылған құжатты бейнелей сипаттау үшін қолданылатын стильдер кестелерінің тілі. CSS World Wide Web технологиясының HTML және JavaScript сияқты іргетасы болып табылады.

CSS макеті түстерді және қаріптерді қоса алғанда, презентациямен және мазмұнмен алмасуға арналған. Бұл бөлім мазмұнның қол жетімділігін арттырады, бірнеше веб-беттерге CSS бөлек бере отырып, пішімдеуді бірлесіп пайдалануға мүмкіндік бере отырып, презентация спецификациясының үлкен икемділігін және функцияларын бақылауды қамтамасыз етеді. CSS құрылымдалған мазмұнның күрделілігін және қайталануын азайтады.

CSS негіздері

CSS Framework (веб-дизайн негізі) принтердің жұмысын жеңілдетуге, әзірлеу жылдамдығын және жоспарлау қателіктерінің максималды санын болдырмауға бағытталған (CSS браузерлерінің дайын нұсқалары және т.б.). Әдетте, сыртқы файл .css скриптілік кітапханаларға бағдарламалау тілі, CSS-фреймворкаларға, жобаға ("веб-беттің тақырыбына" енгізілген), дизайнерге немесе конструкторға HTML-макетін дұрыс жасауға мүмкіндік береді.

CSS үшін HTML-құжаттарды пайдалану мұрагерлік және каскадтауға негізделген. Тұқым қуалау принципі-ұрпақ элементтері арқылы мұра етілген ата-бабалардың элементтері үшін css жарияланатын элементтері. Бірақ, әрине, CSS барлық қасиеттері мұра емес, мысалы, егер сізде CSS бар фрейм болса, онда оның осы р-генотипімен ескірген тегтері жоқ. Барлық қосымшалардың белгісі-бұл бір кадрды теңшеу емес, прививиальды емес есеп. Бұл, өз кезегінде, барлық кіріктірілген элементтермен мұра және Тег аралас элементтеріне жете алмайды.

Каскадты принцип HTML кейбір элементтері бірнеше CSS ережесімен бір уақытта қолданылады, бұл осы ережелердің мәндері қақтығысады дегенді білдіреді.

HTML-құжаттар ағаш түрінде анық көрсетілуі мүмкін элементтердің иерархиясында салынған. HTML элементтері бір-біріне ата-аналар, балалар, ата-аналар, ұрпақ, бауырластық элементтері болуы мүмкін.

Құжат тікелей элементтің үстінен иерархиялық құрылымдалған болса, Элемент басқа элементтің негізгі элементі болып табылады. Элемент элементтің үстіндегі құжатқа қатысты иерархиялық болса, басқа элементтің ата-бабасы болып табылады. Мысалы, құжатта қарама-қарсы қаріппен екі абзац бар. В. сонда В элементтері олардың ата-аналық элементтерінің

ұрпақтары және олардың ата-бабаларының ұрпақтары болып табылады. Өз кезегінде, р элементі тек ата-аналық элемент болып табылады. Сонымен қатар, осы екі элементтің бірі-фрагментация элементтері, мысалы, бір ата-аналық элемент.

2.5 Bootstrap кітапханасы

Bootstrap (сондай-ақ Twitter Bootstrap деп аталады) – бұл веб-сайттарды және веб-қосымшаларды жасау үшін тегін құралдар жиынтығы. Веб-формалар, түймелер, тегтер, навигация және JavaScript кеңейту блоктарын қоса алғанда, веб-интерфейстің басқа компоненттеріне арналған HTML және CSS дизайн үлгілерін қамтиды.

Тарихы. Бұл кітапхана Twitter Blueprint бөлімшесі ретінде дами бастады. Бірнеше айдан кейін ол 2011 жылдың 19 тамызында Bootstrap деп аталатын іске қосылды.

2012 жылдың 31 қаңтарында пайда болған екінші нұсқаның негізгі жаңалықтары 12 арналы тор мен бейімделуді қолдайды.

Үшінші нұсқа 2013 жылдың 19 тамызында шығарылды. Бейімделу одан әрі дамыды, бірінші кезекте мобильді құрылғылар үшін оңтайландырылған мобильді тұжырымдамаға көшу жүзеге асырылды. Әдепкі дизайны тегіс болды.

Артықшылықтары мен кемшіліктері:

Кемшілігі – белгішелердің стандартты жиынтығының гаммасының түсі жақсы емес болып келеді.

Артықшылығы – grid жақсы іске асыруын веб-беттерде реализациялау, адапталған дизайн жасау.

Қазіргі даму деңгейі бұл фреймворктің біз толық кез-келген веб-интерфейстер жасай аламыз. Адаптивті Bootstrap жүктеу үлгілері бар. Bootstrap HTML және CSS-тің соңғы мүмкіндіктерді пайдаланады.

Қаріп 250-ден астам иконок бар. Таңбалар саны, әрине, қаріп өлшемі сияқты үлкен емес, бірақ пернелер белгішелері бар. Төртінші нұсқада фрейм нақты жобаға қажетті бөгде кітапханаларды пайдалану тұрғысынан жеке символдық қаріптерден бас тартты.

Bootstrap тірегінің басты құралдары:

- тор – қолдануға болатын бағандардың алдын-ала құрылған өлшемі;
- үлгі– бекітілген немесе өзгертін құжат үлгі.;
- типографика– шрифттерінің сипаттамасы, шрифттерге арналған класстардың анықтамалары;
- медиа– бейнелер мен суреттердің үстінен басқару мүмкіншілігін ұсынады;
- кесте – кестелерді әшекерлеу құралдары, сұрыптаудың функционалдылығын дамытуға дейін қолдайды;
- формалар;

- навигация;
- алерттер.

Css – бұл веб-сайттарды әзірлеу кезінде қателерді болдырмау, жобаларды құруды жеделдету және бағдарламалардың жұмысын жеңілдету жөніндегі нұсқаулық.

Css кітапханалырының артықшылықтары:

- HTML тілінің макетін дұрыс құруға көмектеседі;
 - кестелерге емес, қабаттарға негізделіп құру;
 - проектіні құру жылдамдығы артады;
 - код генераторлары мен визуалды редакторды қолдану мүмкіндіктері;
- Кемшіліктері:

- кітапханалар өте үлкен болуы мүмкін, және сол үлкен кодтың аз бөлігі ғана қолданылуы;
- веб-беттегі дизайн CSS кітапханасына мұқтаж болады;
- CSS тілінің түпкі мақсаты, бір элементке бірнеше класстың қосылуымен құртылады.

Кемшіліктер есебінде CSS кітапханаларын қолдану бағдарламалаушылар әлемінде үлкен дауға әкеп соғады. Осы фактор неше түрлі CSS кітапханаларының шығуына әсер етті.

2.6 Javascript программалау тілі

Java Script – бұл объектілермен негізделген программалау тілі мұндағы объектілер, тілдік құралдар, объектілер тарапынан беріледі, JavaScript-тегі сценарийлер (программа), бұл өзара әрекет ететін объектілер жиыны. JavaScript объектісі, бұл қасиеттердің ретсіз орналасқан жиыны, олардың әрқайсысы 0-ге немесе бұл қасиеттің қалай жұмыс істейтінін анықтайтын атрибут болып табылады. Мысалы, read only қасиетінің атрибутына true (шындық) мәні берілген болса, онда бұл қасиеттің мәнін программалық түрде өзгерту әрекеті нәтижесіз болады.

JavaScript бірнеше іштей құрылған объектілерге ие, мысалға, Object, Error, Function, Array, String, Boolean, Number, Math, Date. Java Script-тің құрамында міндетті түрде функция немесе әдіс болып табылмайтын іштей құрылған операция жиын, программалардың орындалу логикасын басқаратын іштей құрылған операторлар жиыны. JavaScript синтаксисі, негізінен, Java тілінің синтаксисіне тура келеді, бірақ салыстырғанда қарапайымдатылған.

JavaScript тілі, Java мен C++ тіліне қарағанда, объектілер классына ие болмайды. Ол конструкторларға ие, бұл конструкторлар жады бөлу немесе олардың барлық не бірнеше қасиеттерін инициализациялау жолдармен объектілерді жасайды. Барлық конструкторлар объектілер болып табылады, барлық объектілер конструктор бола бермейді. Әрбір конструкторда

prototype қасиет болады, ол прототиптер мен бөлуші қасиеттермен негізделген мұрагерлікті жүзеге асырады.

Нысандар жаңа операцияда конструктор шақырады; мысалы, жаңа жол ("kquot").....") жаңа жол жасайды. Жаңа операциясыз конструкторды шақыру нәтижелері конструкторға байланысты. Осылайша, жол (".....") объект емес, қарапайым жол жасайды. JavaScript хаттамаға негізделген мұраны қолдайды.

JavaScript бағдарламалау тіліндегі «Сәлем әлем» коды 2.6-суретте көрсетілген. JavaScript бұл сайттың функционалдылығын көбейту мақсатымен html құрамында қолданылатын программалау тілі. – JavaScript-тің көмегімен html-дің стандартты тәгтерімен жасауға болмайтын әдемі және интерактивті веб-беттерді жасауға болады.

```
1 <!DOCTYPE HTML>
2 <html>
3
4 ▼ <head>
5   <!-- Кодировканы анықтайтын мета тэг -->
6   <meta charset="utf-8">
7 </head>
8
9 ▼ <body>
10
11   <p>Документтің басы...</p>
12   <script>
13     alert( 'Сәлем, Әлем!' );
14   </script>
15
16   <p>...Документтің соңы</p>
17
18 </body>
19
20 </html>
```

2.6-сурет – JavaScript бағдарламалау тіліндегі «Сәлем әлем» коды

Сценарийлер пайдаланушының әрекеті басталған кез келген әрекеттердің нәтижесінде орындалады. Бұл іс-әрекет, курсорды орынға қалай ауыстыру керек, батырманы басу және т.б. мүмкін, javascript функционалдық веб-беттер жасауға көмектеседі. JavaScript және Java–бұл екі түрлі бағдарламалау тілі. Бұл Java–тек қосалқы файлдармен жұмыс істейтін компилятор тілі.

2.7 Унифицирленген моделдеу тілі

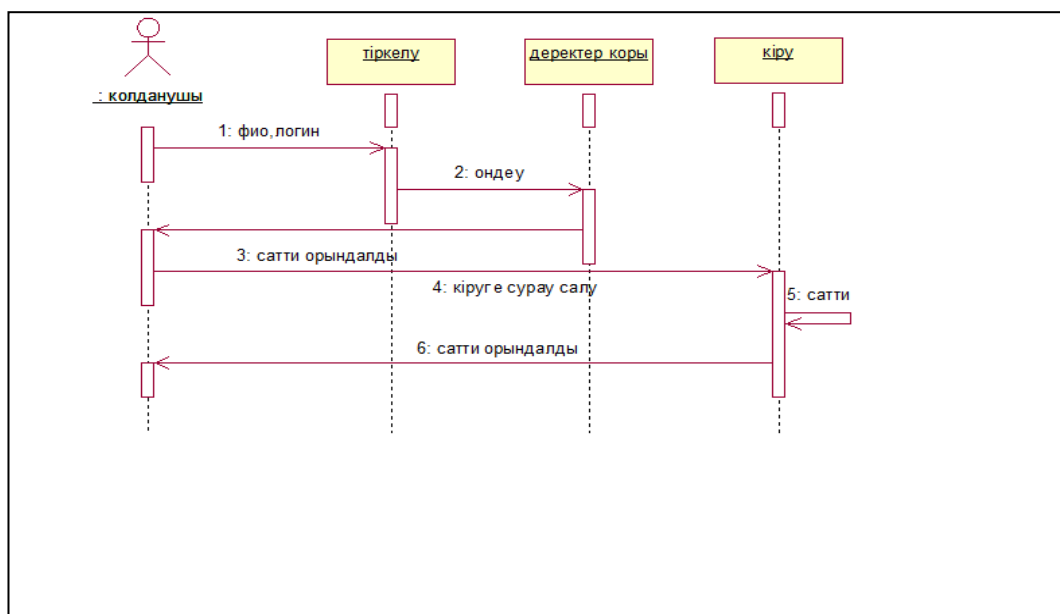
Объектілі-бағытталған бағдарламалық қамтамасыз ету жүйелері үшін модельдеу және талдау модельдерін жасау үшін визуалды модельдеу тілдерін пайдаланады. 1989 жылдан 1997 жылға дейін пайда болған тілдерді біріктіру нәтижесінде UML тілдерді модельдеудің жеңілдетілген моделі ретінде кеңінен қолданылды (1994-1997).

UML (Unified Modeling Language ағылшын үлгілеу тілі) – тіл, бизнес процестерді моделдеу, бағдарламалық қамтамасыз етуді әзірлеу үшін графикалық Объектілік модельді сипаттау үшін жүйелік жобалау және ұйымдастыру құрылымдары.

2.8 Тізбектер диаграммасы

Тізбектер диаграммасы төрт негізгі элементтерден тұрады:

- прецеденттегі ізбасар мәтінінің іс-әрекеті.
- объекттер "объект-класс" форматында аты немесе объект номері және класс объектісінің аты жазылады;
- хабарландыру – бағытпен көрсетілген бір объекті ден келесіге бағытталған іс-әрекет туралы ақпарат жолдамасынан тұрады. Белгілі бір уақытта орындалуы және осы іс-әрекеттегі жүйенің жауапты реакциясы болады.
- әдістері (операциялар). Тікбұрыш түрінде көрсетілген. Олар үздік сызықта орналасқан. 2.7 – суретте тізбектер диаграммасы көрсетілген.

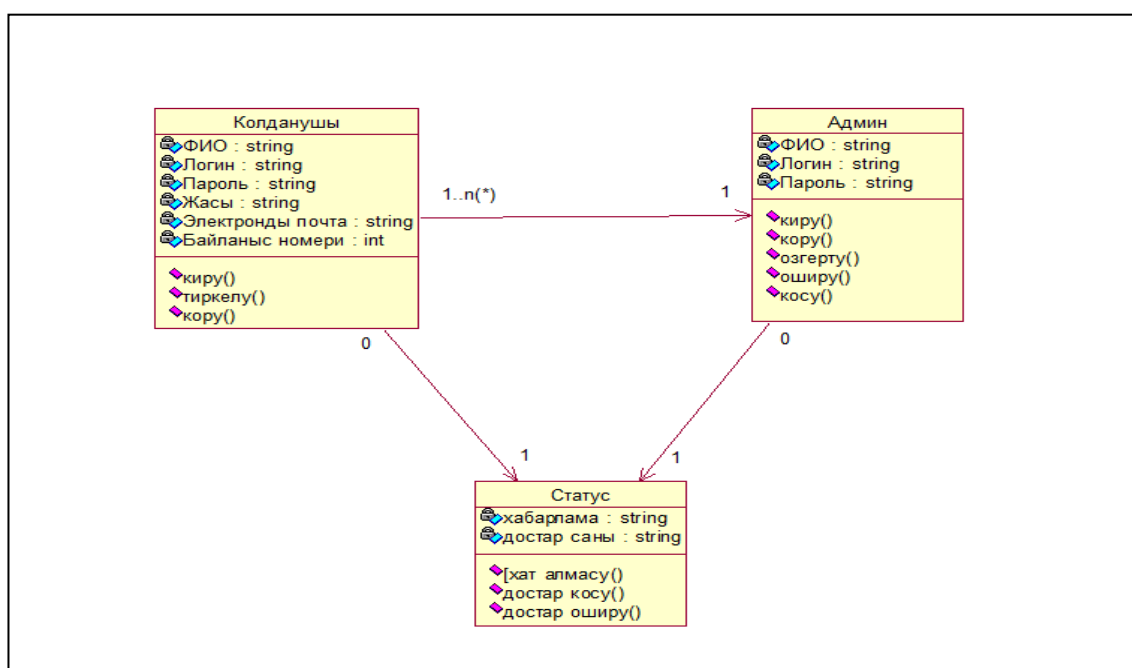
2.7-сурет – Тізбек диаграммасы

Тізбек диаграмма сценариймен қамтамасыз етілген функцияларды орындау кезінде объектілер мен сценарийлер арасындағы өзара іс-қимыл тәртібін қайта анықтайды. Блокталған диаграммалар әдетте LogiCal View пакетінің есептелген нұсқаларын енгізумен байланысты.

2.9 Класстар диаграммасы

Класстар диаграммалары класстар, интерфейстер, кооперация және олардың қатынастарының жиынын көрсетеді. Класс – бұл объектілердің маңызды сипаттамаларының абстракциясы. Диаграмма класстары жүйені бейнелеуді сипаттайды. Диаграмма класстар қорытындысында белгілі уақытта өңделуі мүмкін. Осыдан диаграммалар, спецификациялық класс өңделулері автоматты түрде жаңартылады.

Класс диаграммасы модельдің негізгі логикалық көрінісі болып табылады, класстар диаграммасы 2.8 - суретте көрсетілген.

2.8-сурет - Класс диаграммасы

Қарым-қатынас класстар диаграммасын жақындату. Жалпы қатынастар, сондай-ақ мұрагерлік қатынастар. Қолданбалы қатынастар. Корпоративтік байланыстар, маршрутизаторлар, сондай-ақ уақытша және қалыпты байланыстар.

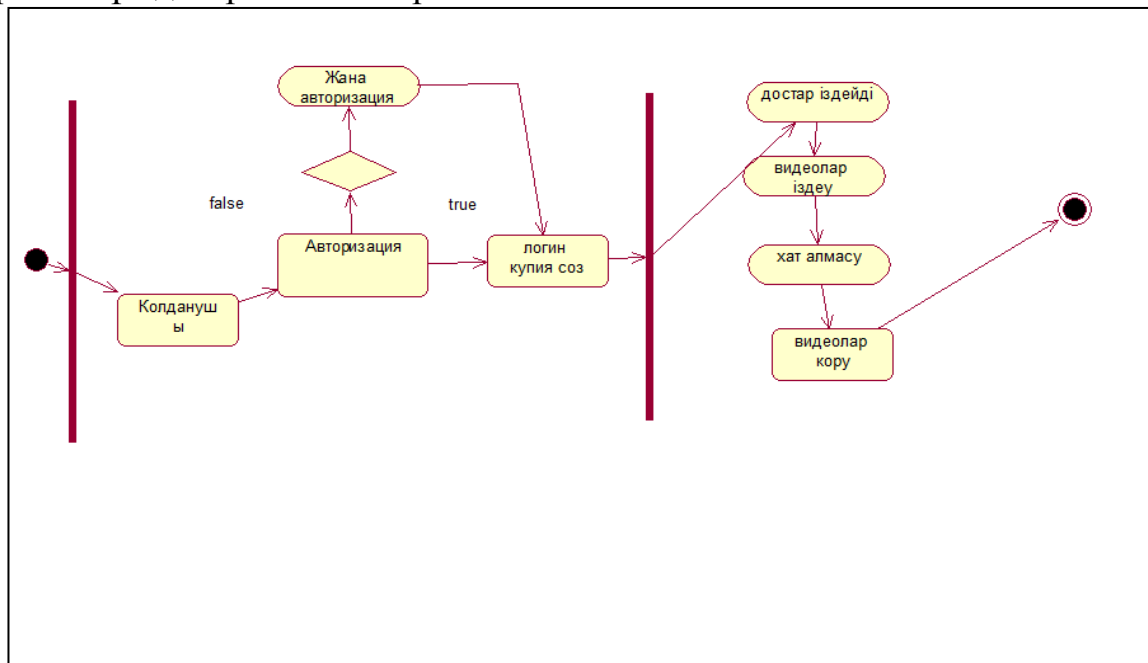
Класс диаграммасы – қосымша кодын енгізу үшін негізгі диаграмма класс диаграмма көмегімен жүйенің ішкі жүйесі, яғни мұралауды және қосымша класстар бір-бірімен байланысты

2.10 Күй диаграммасы

Күй диаграммасы (Statechart) мінез-құлықтың күрделі моделінен тұратын жүйе объектілерінің күйін көрсетуге арналған. Бұл рұқсат бір мәзір пункінен жүзеге асырылатын State Machine екі диаграммасының бірі. Күй

спецификациясы класс атрибутын сипаттайды. Тәртіп спецификациясы класс оталарын анықтайды, олардың кейбірі нысан күйін басқаға өзгерте алады. Объектілер жағдайларын моделдеу күйлер диаграммасының арқасында жүзеге асады.

Күйлер сызбасы (автомат) бұл күйлер мен өзгерістер графы. 2.9 - суретте күй диаграммасы көрсетілген.

2.9-сурет – Күй диаграммасы

2.11 Прецеденттер диаграммасын құру

Программалық жүйенің келесі сатысы прецеденттер диаграммасы болып табылады. Прецеденттер диаграммасы – бұл шамаланған жүйені жүргізудің құжаттық моделі.

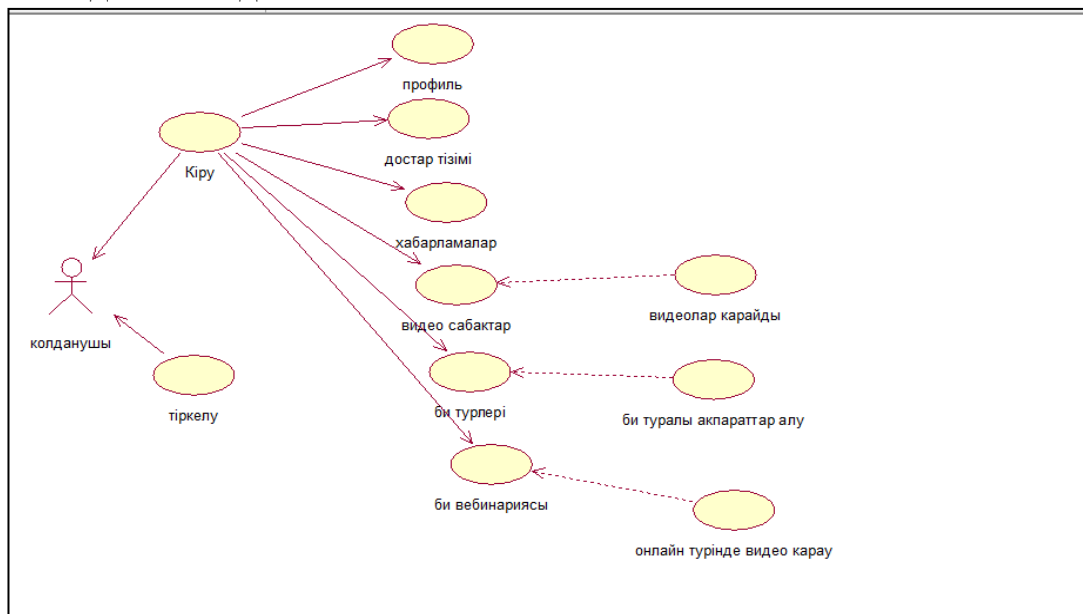
Прецеденттер диаграммасында прецедент элементтері, актерлері мен олардың қатынастар жиынын көрсетеді. Прецеденттер диаграммалары көмегімен жүйе үшін прецеденттің статикалық көрінісі құрылады.

Прецеденттер диаграммасы қолданушы көзқарасы бойынша жүйе тәртібін анықтайды. Прецедент диаграммасы жүйе динамикасын алғашқы модельдеуі үшін басты құрал ретінде қарастырылады, өндірілетін жүйелерге талаптарды анықтау үшін қолданылады, кейінгі өндірулерді жүргізуге мүмкіндік беретін формаға бұл талаптарды тіркейді. Басқа да диаграммалар сияқты прецедент диаграммалары ескертулер мен шектеулерді қосып отырады. Одан басқа прецедент диаграммалары ірі фрагменттерге модель элементтерін топтастыру үшін қолданылатын пакеттерден тұрады.

Актер – бұл нақты элемент пен тікелей өзара әрекеттесетін жүйе сыртындағы объект ролі.

Прецедент элементі – бұл жүйемен орындалатын және бөлек актер үшін көрінетін нәтижені өндіретін әрекеттер кезектілігінің сипаты. Актерлер жүйе жұмысын қажет ететін сыртқы дүниені көрсетеді, ал прецедент элементтері актер мүддесінде жүйемен орындалатын әрекеттерді көрсетеді.

Активті субъектілер және жүйенің қызмет түрлеріне байланысты олардың арасында байланыс орнату керек. Ол байланыс ассоциациялық байланыс деп аталады.

2.10-сурет – Прецеденттер диаграммасы

Use Case элементі (прецеденті) – әрбір актердің мүддесіне қатысты жүйемен орындалатын және актер үшін нақты нәтиже беретін әрекеттер тізбектілігін (немесе бірнеше тізбектіліктерді) сипаттау. 2.10 – суретте прецеденттер диаграммасы көрсетілген.

Қолдану вариантының диаграммасы (Use Case Diagram) – бұл активті субъектілердің көптеген графикалық көрсетімі оны қолданудың, сол немесе басқа варианттардың амалдарымен өзара әрекеттеседі. Жүйені жоспарлағанда жүйенің кілттік функциясын және көптеген қолданушыларды ұсынатын негізгі диаграмма (Main Use Case Diagram) конструкцияланады.

3 Веб бетті құру және іске асыру

3.1 PhpStorm бағдарламалық қамтамасы

PhpStorm – бұл PHP үшін интеграцияланған кросс-платформ ортасы. IntelliJ IDEA платформасы негізінде JetBrains әзірледі. PhpStorm-Intelligent for PHP, JavaScript және JavaScript-бұл PHP және JavaScript қателерінің редакторы және автоматты рефакторинг . Сұрау нәтижелерін өңдеу мүмкіндігі бар SQL толық редакторы бар. JavaScript, CSS және HTML-мен жұмыс барлық WebStorm функциялары PhpStorm қосылған.

Негізгі сипаттамалары:

- JavaScript, HTML және CSS үшін автоматты аяқтау коды (тегтер, кілт сөздер, тегтер, айнымалылар, параметрлер және функциялар).

- Тікелей түзету: кодтағы өзгерістерді бірден шолғышта бетті қайта жүктеусіз көруге болады.

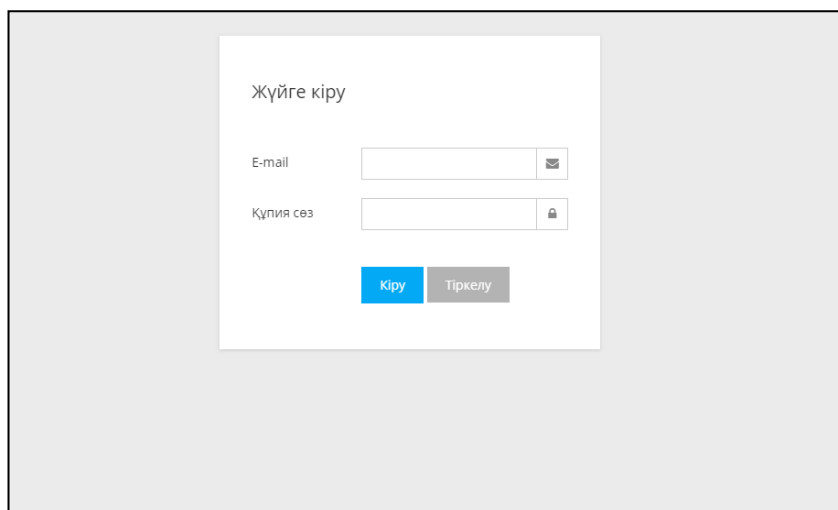
- CSS / SASS / SCSS / LESS қолдау (кодты аяқтау, қателерді бақылау, тексеру).

- ECMAScript Harmony бағдарламалық қамтамасыз етуді қолдау.

PhpStorm PHP үшін бай және зияткерлік кодтар, кодтау, кеңейтілген кодтау конфигурациясы, жалпақ қателерді тексеру және ақылды Автоматты аяқтау ұсынады.

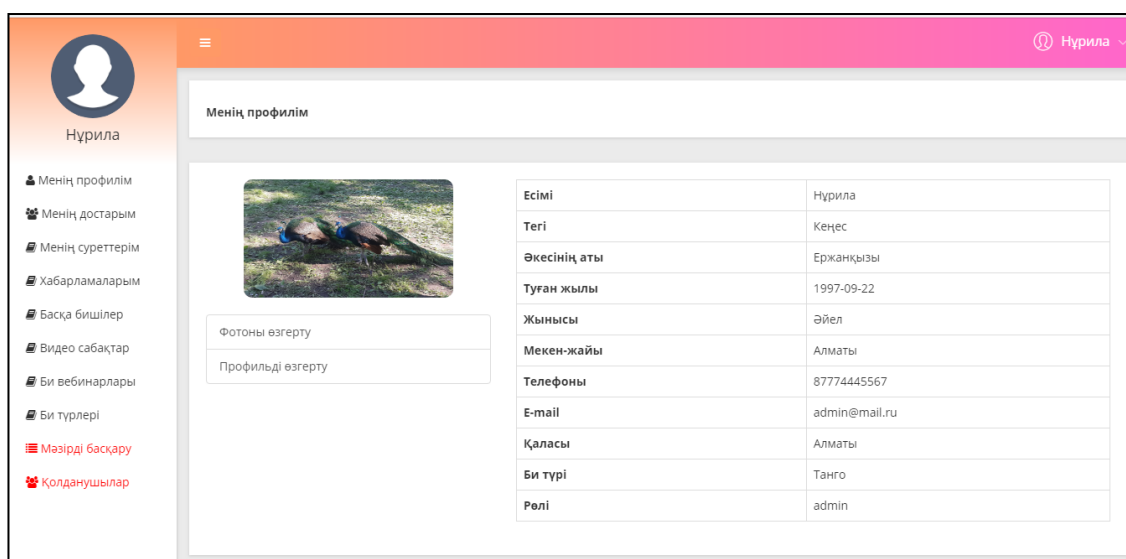
3.2 Қолданушының веб беті

Веб-беттің «тіркелу және кіру» атты веб-беті шығады, электронды поштаңызбен қолданушы атын, өзіңіз туралы толық ақпараттарды толтырып жазып тіркелсеңіз болады. Егер де, алдын ала тіркеліп қойған болсаңыз, «Кіру» атты бетке өтіп қолданушы аты мен кілт сөзіңізді жазып веб-бетке кірсеңіз болады. Веб-беттің кіру парақшасы 3.2- суретте көрсетілген.

3.2-сурет – Веб-беттің кіру парақшасы

Веб-бетті қарауға кез-келген браузер түрлері бола береді, Opera, Internet Explorer, Google Chrome. Веб-бетке кірген бойда веб-бет туралы кішігірім ақпарат пен бірнеше тізімдерді көре аласыз. Веб-беттің басты беті 3.3-суретте көрсетілген.

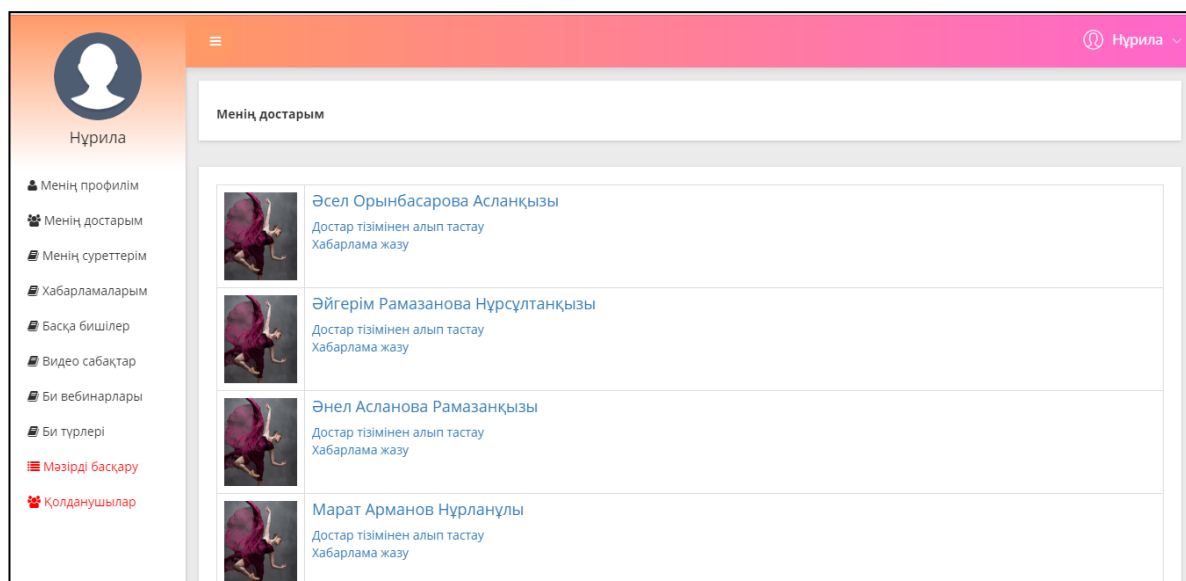

3.3-сурет - Веб-беттің басты беті.

Веб-бет Bootstrap тірегін пайдаланғандықтан қандай да құрылғымен ашса да, ол адам көзіне жағымды болып көрінеді.

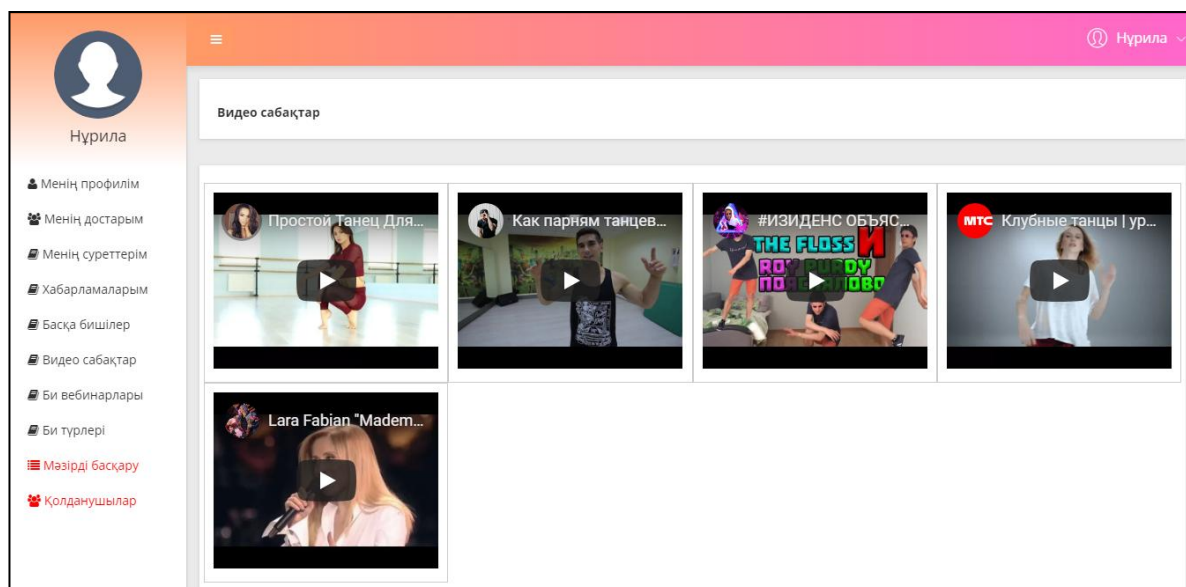
Жоғарыда тұрған мәзір элементтері Bootstrap тірегіне сай жасалынған. Батырмаларды басқанда, барлық мәліметтер көрінеді. Кез-келген құрылғыдан ашқанда адаптивті дизайн өзінің жұмысын жасайды.

“Менің достарым” веб-бетінде біз жаңа достарды тізімге қосып және оларды алып тастай аламыз. Әр қаладан достарымызбен хат алмасуға болады.

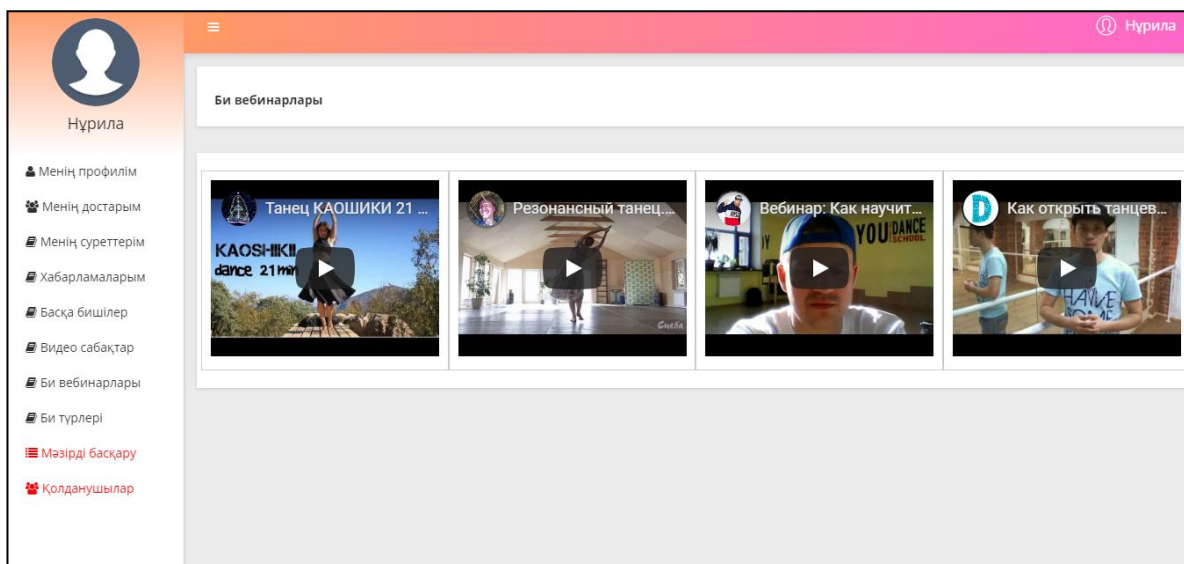
3.4-сурет - Менің достарым веб-беті

Келесі бізде “Видео сабақтар” беті. Бұл парақша да біз би үйрену үшін видеолар қараймыз.Кез-келген би түрлері бар және оларды өзіміздің компьютерімізге орнатып (скачать) алсақ та болады.

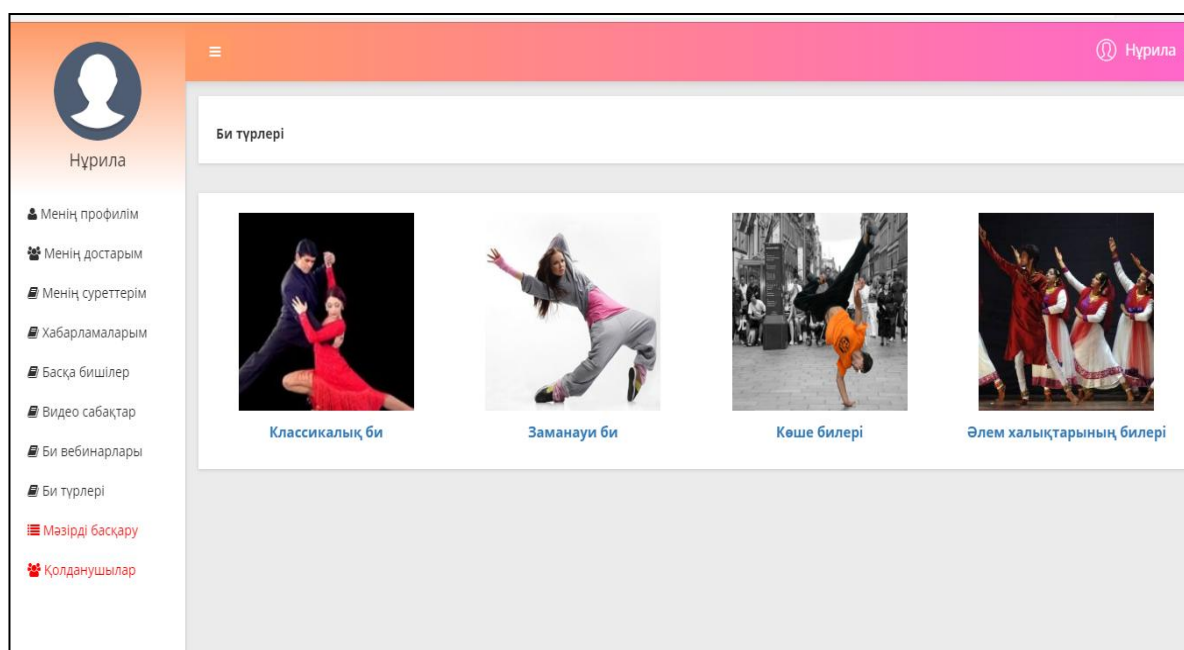
3.5-сурет- Видео сабақтар туралы

“Би вебинариясы” бұл веб-бетте онлайн семинарларды қарауға болады.Онлайн түрінде басқа бишілердің қандай семинарлар өткізіп жатқанын көре аламыз.

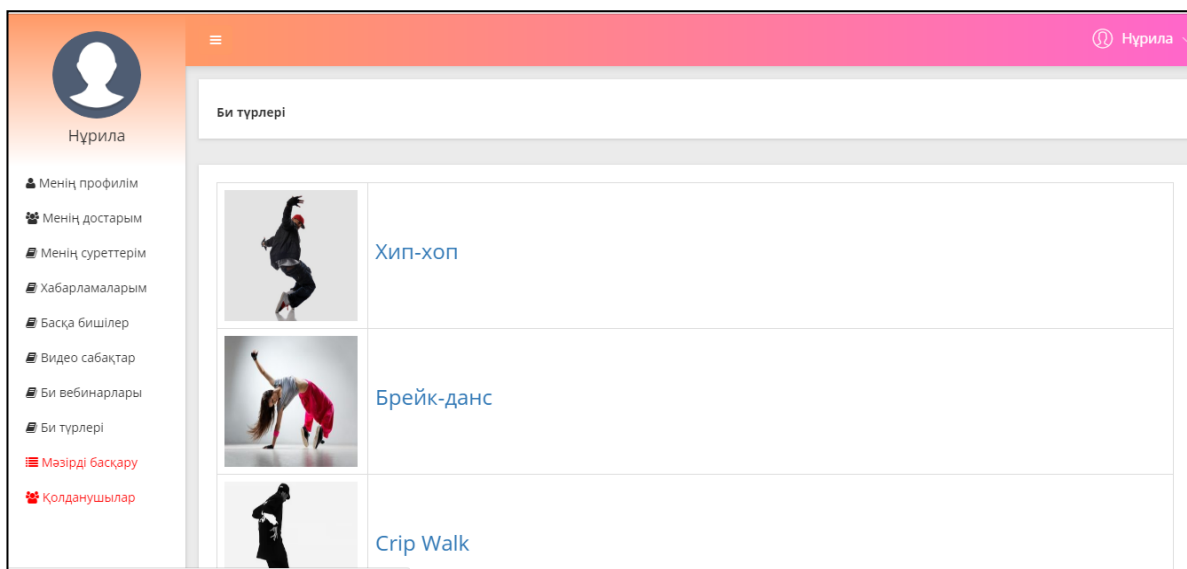

3.6-сурет - Би вебинария беті

“Би түрлері” беті. Өзімізге қажетті би түрін таңдап, сол парақшаға кіреміз. Бізге сол би туралы толық ақпараттар шығарып береді. Мысалға, Көше билерін таңдадым, оның ішінде қандай би түрлері бар екендігін шығарып берді. Хип-хоп би түрін таңдасам, хип-хоп туралы толық мәліметтер шығарып береді. 3.5-сурет және 3.6-суреттерінде көрсетілген.

3.7-сурет - Би түрлері веб беті

3.8-сурет - Би түрлерінің ішінен таңдалған веб беті

ҚОРЫТЫНДЫ

Бұл дипломдық жұмысын орындау кезінде жақсы жетістіктерге қол жеткізіп отырған –JavaScript, MySQL, CSS,HTML, PHP тілдері туралы бірталай мәлімет ала отырып, бұл бағдарламалардың IT саласында өз ерекшеліктерімен қатар мүмкіншіліктерінің кең екендігіне көз жеткіздім.

Бұл дипломдық жұмыс кез-келген қолданушыларға би саласын үйрене отырып, оны ары қарай би үйірмелеріне қатысып немесе биші қыздардан ақпарат алмасуға керемет мүмкіндік болып табылады. Қолданушы кез-келген ақпаратқа түсінікті түрде қол жеткізе алады. Қолданушы өзі дайындаған ақпарат немесе мәлеметті веб-сайтқа қойғысы келсе онда, администратордың көмегіне жүгініп мәліметтер базасына қоса болады. Ақпараттар, мәлеметтер базасы администратор мен, яғни редактордың көмегімен толтырылады. Администратор сол сайтқа ғана өзгеріс енгізе алады және де жоя да алады. Мәлеметтер базасына кіру логин және құпия сөз енгізу арқылы шектелді.

Жобаланған жүйенің нәтижелері:

- 1) Кез-келген адам тіркеле алады;
- 2) Видео сабақтар қарай алады, би-вебинариясы яғни онлайн семинарын қарай алады;
- 3) Сайт бетінде әртүрлі мэзрлер болады, бір мэзірді басқанда, сол тақырыпқа қатысты би түрлері шығады;
- 4) Дизайн, көзге жағымды;
- 5) Сайтқа видео салар кезде, youtube.com сайттағы сілтемесін ғана көрсету керек.

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

- 1 Максим К., Игров С., Сергей Г. PHP 5: Практика создание Web – сайтов. – СПб.: БХВ – Петербург, 2007. – 150 с.
- 2 Скотт Хокинс. Администрирование Web-сервера Apache и руководство по электронной коммерции. – М.: «Вильямс», 2001. – 367 с.
- 3 Вагнер Р., Байк А. Энциклопедия JavaScript Киев: Bhv, 2001. – 400 с
- 4 Дэвидсон, Луис проектирование баз данных на SQL Server 2000; Бином, 2009. -631 с.
- 5 М. В. Кузнецов, И. В. Симдянов Электрон. текстовые дан. 15,2 МБ. - СПб. : БХВ-Петербург, 2010. - 2014 с
- 6 Ғалымжанова М. Ақпараттық технологияларды сабақта қолдану. – Информатика негіздері, 2006. – 23 б.
- 7 Дэвидсон, Луис проектирование баз данных на SQL Server 2000; Бином, 2009. -631 с.
- 8 Веймаер, Р.; Сотел, Р. Освой самостоятельно Microsoft SQL Server 2000 за 21 день (+ CD-ROM); М.: Вильямс, 2013. -549 с.
- 9 Мухаметшин Д.Ф.Описываются приёмы работы с элементами HTML-форм с применением языка программирования PHP. – СПб.: БХВ – Питер, 2000. – 120 с.
- 10 Дмитриева М.В. JavaScript. Быстрый старт – СПб.: БХВ – Петербург, 2002. – 150 с.
- 11 Яргер Р., Риз Дж., Кинг Т. MySQL и MSSQL, Arachy. Базы данных для небольших предприятий и Интернета – СП: Символ-Плюс, 2000. – 150 б.
- 12 П. Вейнер. Языки программирования Java и JavaScript. – М.: Лори, 1998
- 13 К. Джамса Изучи сам JAVA сегодня – М.: Попурри, 1996
- 14 Дж.Мейнджер. JavaScript: основы программирования: Пер.с англ. – Киев:Издательская группа BHV, 1997.- 512 с.
- 15 И.Ю. Баженова Язык программирования Java - М.: Диалог-МИФИ, 1997
- 16 А.А. Дуванов. Web-конструирование HTML. Издательство «БХВ – Петербург», 2003

А қосымшасы
(міндетті)

Бағдарлама мәтіні

index.php

```
<?php
require_once 'system/start.php';

if (isset($request['loginBtn']) && $request['loginBtn'] == 'true') {
    $email = $request['email'];
    $password = md5(SECRET.$request['password']);
    $user = getRow("SELECT `id` FROM `users` WHERE `email` = '{$email}'
        AND `password` = '{$password}'");
    if ($user) {
        $_SESSION['userid'] = $user['id'];
        redirect('/dashboard.php');
    }else{
        $message['type'] = 'danger';
        $message['text'] = 'E-mail немесе құпия сөз дұрыс емес!';
    }
}

$title = 'Kipy';
include HOME_PATH.'/include/head-login.php';
?>

<!-- login Start-->
<div class="login-form-area mg-t-30 mg-b-40">
    <div class="container-fluid">
        <div class="row">
            <div class="col-lg-4"></div>
            <form id="adminpro-form" class="adminpro-form" method="POST"
                action="">
                <div class="col-lg-4">
                    <div class="login-bg">
                        <?php if ($message['text'] != "") { ?>
                            <div class="alert alert-
<?=$message['type']?>"><?=$message['text']?></div>
                        <?php } ?>
                    <!--<div class="row">
                        <div class="col-lg-12">
                            <div class="logo">
```

А қосымшасының жалғасы

```
<a href="#">
</a>
</div>
</div>
</div>-->
<div class="row">
  <div class="col-lg-12">
    <div class="login-title">
      <h1>Жүйеге кіру</h1>
    </div>
  </div>
  <div class="row">
    <div class="col-lg-4">
      <div class="login-input-head">
        <p>E-mail</p>
      </div>
    </div>
    <div class="col-lg-8">
      <div class="login-input-area">
        <input type="email" name="email" />
        <i class="fa fa-envelope login-user" aria-
hidden="true"></i>
      </div>
    </div>
  </div>
</div>
<div class="row">
  <div class="col-lg-4">
    <div class="login-input-head">
      <p>Құпия сөз</p>
    </div>
  </div>
  <div class="col-lg-8">
    <div class="login-input-area">
      <input type="password" name="password" />
      <i class="fa fa-lock login-user"></i>
    </div>
  </div>
</div>
<div class="row">
```

```
<div class="col-lg-4">
</div>
```

А қосымшасының жалғасы

```
<div class="col-lg-8">
  <div class="login-button-pro">
    <button type="submit" name="loginBtn" value="true"
class="login-button login-button-lg">Kipy</button>

    <a href="/register.php" class="login-button login-button-
rg">Тіркелу</a>
  </div>
</div>
</div>
</div>
</div>
</div>
</form>
<div class="col-lg-4"></div>
</div>
</div>
<!-- login End-->
```

```
<?php include HOME_PATH.'/include/foot-login.php'; ?>
```

dashboard.php

```
<?php
require_once 'system/start.php';
```

```
$title = 'Менің профилім';
$хid = (isset($request['id'])) ? intval($request['id']) : null;
$хuser = ($хid == null) ? $_USER : select('users', $хid);
```

```
if ($хid != null) {
  $friendRowId = getRow("SELECT * FROM `friends` WHERE (`uid1` = {$хid}
AND `uid2` = {$_USER['id']}) OR (`uid2` = {$хid} AND `uid1` =
{$_USER['id']}");
}
?>
```

```
<?php include HOME_PATH.'/include/head-cabinet.php'; ?>
<div class="welcome-adminpro-area">
  <div class="container-fluid">
```

```
<div class="welcome-wrapper shadow-reset res-mg-t mg-b-30 course-item">
```

```
<div class="row">
```

А қосымшасының жалғасы

```
<div class="col-md-4">
```

```
<div class="photo">
```

```

```

```
</div>
```

```
<br>
```

```
<?php if ($id == null || $id == $_USER['id']) { ?>
```

```
<div class="list-group">
```

```
<a href="/change_photo.php" class="list-group-item">Фотоны өзгерту</a>
```

```
<a href="/edit_profile.php" class="list-group-item">Профильді өзгерту</a>
```

```
</div>
```

```
<?php }else{ ?>
```

```
<?php if (itsMyFriend($_USER, $id)) { ?>
```

```
<div class="list-group">
```

```
<a href="/friends.php?remove=<?=$friendRowId['id']?>" class="list-group-item">Достар тізімінен алып тастау</a>
```

```
<a href="/messages.php?type=send" class="list-group-item">Хабарлама жазу</a>
```

```
<a href="/photos.php?id=<?=$id?>" class="list-group-item">Суреттерін көру</a>
```

```
</div>
```

```
<?php }else{ ?>
```

```
<div class="list-group">
```

```
<a href="/friends.php?add=<?=$id?>" class="list-group-item">Достар тізіміне қосу</a>
```

```
</div>
```

```
<?php } ?>
```

```
<?php } ?>
```

```
</div>
```

```
<div class="col-md-8">
```

```
<table class="table table-bordered" style="max-width: 100%;">
```

```
<tr>
```

```
<th>Есімі</th>
```

```
<td><?=$user['fname']?></td>
```

```
</tr>
```

```
<tr>
```



```

    <th>Тегі</th>
    <td><?=$user['lname']?></td>
</tr>
<tr>

```

А қосымшасының жалғасы

```

    <th>Әкесінің аты</th>
    <td><?=$user['mname']?></td>
</tr>
<tr>
    <th>Туған жылы</th>
    <td><?=$user['bday']?></td>
</tr>
<tr>
    <th>Жынысы</th>
    <td><?=getSex($user['sex'])?></td>
</tr>
<tr>
    <th>Мекен-жайы</th>
    <td><?=$user['address']?></td>
</tr>
<tr>
    <th>Телефоны</th>
    <td><?=$user['phone']?></td>
</tr>
<tr>
    <th>E-mail</th>
    <td><?=$user['email']?></td>
</tr>
<tr>
    <th>Қаласы</th>
    <td><?=$user['city']?></td>
</tr>
<tr>
    <th>Би түрі</th>
    <td><?=$user['dancer']?></td>
</tr>
<tr>
    <th>Рөлі</th>
    <td><?=$user['role']?></td>
</tr>
</table>
</div>

```

```
</div>

</div>
</div>
</div>
```

А қосымшасының жалғасы

```
<?php include HOME_PATH.'/include/foot-cabinet.php'; ?>
```

messages.php

```
<?php
require_once 'system/start.php';

$title = 'Менің хабарламаларым';
$toggle = (isset($request['type'])) ? $request['type'] : '';

if ($toggle == 'outbox' || $toggle == '') {
    $outbox = getTable("SELECT * FROM `messages` WHERE `from_id` =
    {$_USER['id']} ORDER BY `id` DESC ");
} elseif ($toggle == 'inbox') {
    $inbox = getTable("SELECT * FROM `messages` WHERE `to_id` =
    {$_USER['id']} ORDER BY `id` DESC ");
} elseif ($toggle == 'send') {
    $friends = getTable("SELECT * FROM `friends` WHERE `uid1` =
    {$_USER['id']} OR `uid2` = {$_USER['id']}");
}

if (isset($request['sendBtn'])) {
    $data = array();
    $data['from_id'] = $_USER['id'];
    $data['to_id'] = intval($request['to_id']);
    $data['text'] = $request['text'];
    $data['write_date'] = time();
    addRow('messages', $data);
    redirect('/messages.php');
}

include HOME_PATH.'/include/head-cabinet.php';
?>

<div class="welcome-adminpro-area">
```

```

<div class="container-fluid">
  <div class="welcome-wrapper shadow-reset res-mg-t mg-b-30 course-item">

    <?php if ($toggle == 'outbox' || $toggle == '') { ?>

      <h4>Жіберілген хабарламаларым:</h4>
        А қосымшасының жалғасы

      <a href="messages.php?type=inbox" class="btn btn-
default">Қабылданған хабарламалар</a>

      <a href="messages.php?type=send" class="btn btn-default">Хабарлама
жіберу</a>
      <hr>
      <div class="list-group">
        <?php foreach($outbox as $v) { $reciever = select('users', $v['to_id']); ?>
          <div class="list-group-item">
            <p>
              Қабылдаушы:
              <?=$reciever['fname']?>
              <?=$reciever['lname']?>
              <?=$reciever['mname']?>
            </p>
            <p>
              Мәтіні: <span style="color: #535353; font-size: 13px; font-style:
italic;"><?=$v['text']?></span>
            </p>
            <div style="font-size: 10px;">Жіберілген уақыты: <?=date('d.m.y
H:i', $v['write_date'])?></div>
          </div>
          <?php } ?>
        </div>

      <?php } elseif ($toggle == 'inbox') { ?>

        <h4>Қабылданған хабарламаларым:</h4>
        <a href="messages.php?type=outbox" class="btn btn-
default">Жіберілген хабарламалар</a>
        <hr>
        <div class="list-group">
          <?php foreach($inbox as $v) { $reciever = select('users',
$v['from_id']); ?>
            <div class="list-group-item">
              <p>

```

```

Жіберуші:
<?=$reciever['fname']?>
<?=$reciever['lname']?>
<?=$reciever['mname']?>
</p>
<p>

```

А қосымшасының жалғасы

```

Мәтіні: <span style="color: #535353; font-size: 13px; font-
style: italic;"><?=$v['text']?></span>
</p>

```

```

<div style="font-size: 10px;">Жіберілген уақыты:
<?=$date('d.m.y H:i', $v['write_date'])?></div>
</div>
<?php } ?>
</div>

```

```

<?php }elseif ($toggle == 'send') { ?>

```

```

<h4>Хабарлама жіберу:</h4>
<form action="" method="post">
<div class="form-group">
<label for="to_id">Қабылдаушыны таңдаңыз</label>
<select name="to_id" id="to_id" class="form-control" required>
<option value="">Таңдаңыз</option>
<?php
foreach($friends as $v) {
    $f = ($v['uid1'] == $_USER['id']) ? $v['uid2'] : $v['uid1'];
    $f = select('users', $f);
?>
<option value="<?=$f['id']?>">
    <?=$f['lname']?>
    <?=$f['fname']?>
    <?=$f['mname']?>
</option>
<?php } ?>
</select>
</div>
<div class="from-group">
<label for="text">Хабарлама мәтіні</label>
<textarea required name="text" id="text" cols="30" rows="10"
class="form-control" placeholder="Мәтінді жазыңыз"></textarea>

```

```

        </div>
        <div class="from-group" style="padding: 15px;">
            <button class="btn btn-default" type="submit"
name="sendBtn">Жиберу</button>
        </div>
    </form>

    <?php } ?>

```

А қосымшасының жалғасы

```

    </div>
</div>
</div>
<?php include HOME_PATH.'/include/foot-cabinet.php'; ?>

start.php

<?php
    mb_internal_encoding("UTF-8");
    session_start();

    $_type = "dev";

    if ($_type == "dev")
    {
        error_reporting(E_ALL);
        ini_set("display_errors", 1);

        define("DB_HOST", "localhost");
        define("DB_USER", "root");
        define("DB_PASSWORD", "");
        define("DB_NAME", "dance-site");
        define("HOME_URL", "http://localhost");//Без слеша в конце
    }
    elseif ($_type == "prod")
    {
        error_reporting(0);
        ini_set("display_errors", 0);

        define("DB_HOST", "localhost");
        define("DB_USER", "");
        define("DB_PASSWORD", "");
        define("DB_NAME", "");
        define("HOME_URL", ""); //Без слеша в конце
    }
}

```

```
}
```

```
define("SECRET", "secret_");  
define("FILE_SIZE", 10*1048576); //1mb = 10485760  
define("VIDEO_SIZE", 128*1048576); //128mb  
define("FORMAT_DATE", "Y.m.d H:i:s");  
define("HOME_PATH", $_SERVER['DOCUMENT_ROOT']);  
define("SCRIPT_NAME", $_SERVER['SCRIPT_NAME']);
```

А қосымшасының жалғасы

```
require_once HOME_PATH."/system/functions.php";  
require_once HOME_PATH."/system/request.php";  
  
if (!isset($_SESSION['userid']) && SCRIPT_NAME != '/login.php' &&  
SCRIPT_NAME != '/index.php' && SCRIPT_NAME != '/register.php')  
redirect('/');  
if (isset($_SESSION['userid']) && SCRIPT_NAME == '/login.php')  
redirect('/');  
  
$_USER = (isset($_SESSION['userid']) &&  
is_numeric($_SESSION['userid'])) ? select('users', $_SESSION['userid']) : null;  
$message = ['type' => 'warning', 'text' => "];  
  
if (preg_match('/^\/admin/', SCRIPT_NAME) && $_USER['role'] != 'admin')  
redirect('/');  
?>
```